

VILJELIJÄN AMMATTITUTKINNON JÄRJESTÄ- MISSUUNNITELMA

Satu Niiranen

Ammatillisen opettajankoulutuksen
kehittämishanke
Marraskuu 2012
Ammatillinen opettajakorkeakoulu
Tampereen ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Niiranen Satu
Viljelijän ammattitutkinnon järjestämissuunnitelma

Opettajankoulutuksen kehittämishanke 31 sivua + 25 liitesivua
Marraskuu 2012

Näyttötutkintojärjestelmän keskeinen periaate on ammattitaidon osoittaminen aidoissa työelämäntilanteissa riippumatta siitä miten ammattitaito on hankittu. Ammatillinen osaaminen voidaan tunnustaa kansallisesti ja laadullisesti yhteisesti. Toisin sanoen ammattipätevyys on sama, vaikka henkilö olisi suorittanut valmistavan koulutuksen missä tahansa oppilaitoksessa tai sitten hankkinut ammattitaidon työelämässä tai harrastuksissa. Järjestelmä tarjoaa erityisesti aikuisväestölle tavan osoittaa osaamista ja pätevöityä ammattiinsa.

Tilakoot kasvavat, jonka myötä maatilayritysten on palkettava osaavaa työvoimaa. Työvoiman palkkaaminen vaatii erilaista osaamista kuin aikaisemmin. Samoin laajentuva tilakoko tuo mukanaan uudenlaista teknologiaa. Yrityksen hoitamiseen ei enää riitä pelkkä ”ammattiosaaminen” vaan yrittäjän on osattava hoitaa yritystään, ohjata henkilöstöään ja käyttää yhä monimutkaisempaa teknologiaa. Toisin sanoen suunnittelu-, valvonta-, ohjaus- ja huoltotyö lisääntyy ja suorittava työ vähenee.

Näihin haasteisiin pyritään koulutuksella vastaamaan, uudistamalla viljelijän ammattitutkinnon perusteet. Uudet viljelijän ammattitutkinnon uudet tutkinnon perusteet ovat tulleet voimaan 1.8.2012. Ennen kuin oppilaitoksemme voi käytännössä järjestää tutkintotilaisuuksia, on oppilaitoksen ja tutkintotoimikunnan välillä oltava voimassa oleva järjestämissopimus. Sopimuksen liitteeksi tutkinnonjärjestäjän on laadittava järjestämissuunnitelma. Tämän vuoksi aiheeni on hyvinkin ajankohtainen.

Tässä työssä käsittelen mitä kaikkea vaaditaan järjestämissuunnitelmaan ja mitä löytyy vaatimusten taustalta. Lisäksi olen työstänyt oppilaitoskohtaisen järjestämissuunnitelman viljelijän ammattitutkintoon.

Asiasanat: Näyttötutkinto, järjestämissuunnitelma, viljelijän ammattitutkinto

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	4
2	KEHITTÄMISHANKKEEN LÄHTÖKOHTIA	6
3	NÄYTTÖTUTKINTOJÄRJESTELMÄN PERIAATTEITA.....	8
3.1	Tutkintorakenne	10
3.2	Rahoitus.....	11
3.3	Näyttötutkintojärjestelmän toimijat	14
3.4	Järjestämissopimus ja –suunnitelma.....	17
4	VILJELIJÄN AMMATTITUTKINTO, YLÄ – SAVON AMMATTIOPISTON JÄRJESTÄMISSUUNNITELMA	20
4.1	Näyttötutkinnon järjestäjä perustiedot	21
4.1.1	Näyttötutkinnon järjestäjän asiantuntemus.....	22
4.1.2	Arvio vuosittaisista suorittajamääristä	22
4.1.3	Tiedotus, markkinointi ja tutkintotilaisuuksien tarjonta	23
4.1.4	Yhteistyö työelämän kanssa	23
4.1.5	Ohjauksen resurssit	23
4.1.6	Perittävät maksut	23
4.2	Henkilökohtaistaminen	24
4.2.1	Hakeutumisvaiheen henkilökohtaistaminen	25
4.3	Näyttöympäristöt ja näyttötutkintotilaisuuksien sisältö.....	27
4.3.1	Näyttöympäristöt	27
4.3.2	Näyttötutkintotilaisuuksien sisältö	27
4.4	Tutkintosuoritusten arviointi	27
4.4.1	Arvioijien valinta ja arviointiosaamisen ylläpito.....	28
4.4.2	Tutkintosuoritusten arviointi ja dokumentointi	28
4.4.3	Arviointiesityksen tekeminen ja dokumentointi.....	28
4.4.4	Arvioinnista, oikaisumenettelystä, tutkintosuoritusten uusinnasta ja arviointipäätöksestä tiedottaminen	29
5	JOHTOPÄÄTÖKSET	30
	LÄHTEET	31
	LIITTEET	32

1 JOHDANTO

Näyttötutkintojärjestelmän keskeinen periaate on ammattitaidon osoittaminen aidoissa työelämäntilanteissa riippumatta siitä miten ammattitaito on hankittu. Ammatillinen osaaminen voidaan tunnustaa kansallisesti ja laadullisesti yhteisesti. Toisin sanoen ammattipätevyys on sama, vaikka henkilö olisi suorittanut valmistavan koulutuksen missä tahansa oppilaitoksessa tai sitten hankkinut ammattitaidon työelämässä tai harrastuksissa. Järjestelmä tarjoaa erityisesti aikuisväestölle tavan osoittaa osaamista ja pätevöityä ammattiinsa. (Näyttötutkinto – opas 2011,15)

Näyttötutkintojärjestelmälle on myös ominaista yhteistyö oppilaitosten ja työelämän välillä. Jokaisessa tutkintotilaisuuden suunnittelu-, toteutus-, ja arviointivaiheessa on läsnä kolmikanta; työntekijä, työnantaja sekä opetuksen edustaja. Samaa kolmikantaisuus toteutuu myös koulutus- sekä tutkintotoimikunnassa. (Näyttötutkinto – opas 2011,15)

Tutkinnon suorittaja voi valita itselleen tarpeellisia tutkinnon osia tutkintovaatimusten mukaisesti. Näyttötehtävät ja -järjestelyt suunnitellaan siten, että tutkinto on suoritettavissa tutkinnon osa kerrallaan. Tutkinnon suorittajalle laaditaan henkilökohtainen näyttösuunnitelma, johon kirjataan mitä tutkintoon tai tutkinnon osiin liittyviä näyttöjä tutkinnon suorittaja antaa sekä missä, milloin ja millä tavoin hän ne antaa. Tutkinnon osia on mahdollista suorittaa myös eri tutkinnon järjestäjien järjestämissä tutkintotilaisuuksissa (Näyttötutkinnot)

Tutkinnonsuorittajalle järjestelmä mahdollistaa ammattitaidon saavuttamisen eri tavoin joustavasti, huomioiden suorittajan elämäntilanteen. Ammattitutkinnon suorittaminen lisää kilpailukykyä työmarkkinoilla ja parantaa työmahdollisuuksia. Tutkinnonsuorittaminen tarjoaa myös mahdollisuuden ammattitaidon tason arviointiin. Lisäksi työssä hankitusta ammattitaidosta saa virallisen todistuksen. Etuna on myös jatko-opinto mahdollisuus, opiskelumotivaation lisääntyminen sekä useilla aloilla ammattitutkinto mahdollistaa palkankorotuksen.

Yrityksen näkökulmasta työntekijän ammattitutkinnon suorittamisesta on yrityksen imagolle; henkilöstöään aktiivisesti kehittävä yritys on haluttu työpaikka. Li-

säksi Yrityksen henkilöstön ammattitaidon todentaminen on tärkeä osa yrityksen laatujärjestelmää sekä ammattitaitoinen henkilöstö lisää kilpailukykyä ja arvostusta työmarkkinoilla. Työntekijöiden monipuolinen osaaminen mahdollistaa myös henkilöstön tehokkaamman hyödyntämisen toiminnan eri tarpeiden mukaan. Henkilöstökoulutuksissa myös yritys voi vaikuttaa koulutuksen sisältöön. (Näyttötutkinnot)

Näyttötutkintojärjestelmä on luotu vuonna 1994, jolloin säädettiin ammattitutkinto laki (306/1994) ja sitä täydentävä asetus (308/1994). Tänä päivänä järjestelmä on vakiinnuttanut asemansa ammatillisissa koulutusjärjestelmissä. Vuonna 2012 ammatillisia perustutkintoja on ollut yhteensä 52, ammattitutkintoja on ollut 190 ja erikoisammattitutkintoja 132. (Näyttötutkinto – opas 2012,15) Pitkästä historiasta huolimatta järjestelmä ei ole yleisesti tunnettu. Tämän kehittämishankkeen tehtävänä on selventää näyttötutkintojärjestelmää sekä laatia järjestämissuunnitelma viljelijän ammattitutkintoon.

2 KEHITTÄMISHANKKEEN LÄHTÖKOHTIA

Nykyhetken ja tulevaisuuden osaamistarpeisiin vaikuttaviksi asioiksi ajatellaan globaalia markkinataloutta, väestörakenteen muutoksia, tieteen ja teknologian muutoksia, osaavan työvoiman saatavuutta, työn muutoksia, tiedonkulun reaaliaikaistumista ja kulttuuriympäristön muutoksia. Etenkin globaali markkinatalous näkyy Suomen työmarkkinoilla. Toimiala ja ammattirakenteet muuttuvat nopeassakin tahdissa. Tämän vuoksi entistä useampien työelämän toimijoiden on vaihdettava ammatti työuransa aikana. Jotta ammatinvaihto onnistuu, edellyttää se usein koulutusta. Tämän vuoksi ammatillisen tutkintojärjestelmän tulee antaa valmiuksia elinikäiseen oppimiseen. Tuen antaminen täytyisi vielä tapahtua tehokkaalla tavalla sekä yksilön että kansantalouden kannalta. (Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen loppuraportti 2010, 31)

Lisä haasteena koulutukseen on yritysten kansainvälistyminen ja koulutetun työvoiman liikkuvuuden kasvu. Työt tehdään enenevässä määrin kansainvälisissä ja monikulttuurisissa yrityksissä erilaisten kulttuurien keskellä. Myös Suomessa maahanmuuttajien määrä kasvaa. Ja koulutuksen on myös kehitettävä heidän osaamistaan. (Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen loppuraportti 2010, 32)

Työelämä muuttuu ajan kuluessa ja tätä myötä myös ammatillisen koulutuksen toimintaympäristö muuttuu. Erityisesti työelämässä vaadittavaan osaamiseen on pystyttävä vastaamaan. Samalla on vastattava yksilöiden henkilökohtaisiin ominaisuuksiin, tarpeisiin ja odotuksiin. Koulutuksen- ja tutkintojenjärjestäjien on koulutustarjontansa lisäksi kehitettävä tuki- ja ohjauspalvelujaan siten, että työelämä voi hyödyntää järjestelmää parhaalla mahdollisella tavalla. (Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen loppuraportti 2010, 32)

Edellä mainitut muutokset ovat ajankohtaisia myös maatalousalalla. Tilakoot kasvavat, jonka myötä maatilayritysten on palkattava osaavaa työvoimaa. Työvoiman palkkaaminen vaatii erilaista osaamista kuin aikaisemmin. Samoin laajentuva tilakoko tuo mukanaan uudenlaista teknologiaa. Yrityksen hoitamiseen ei enää riitä pelkkä ”ammattiosaaminen” vaan yrittäjän on osattava hoitaa yritys-

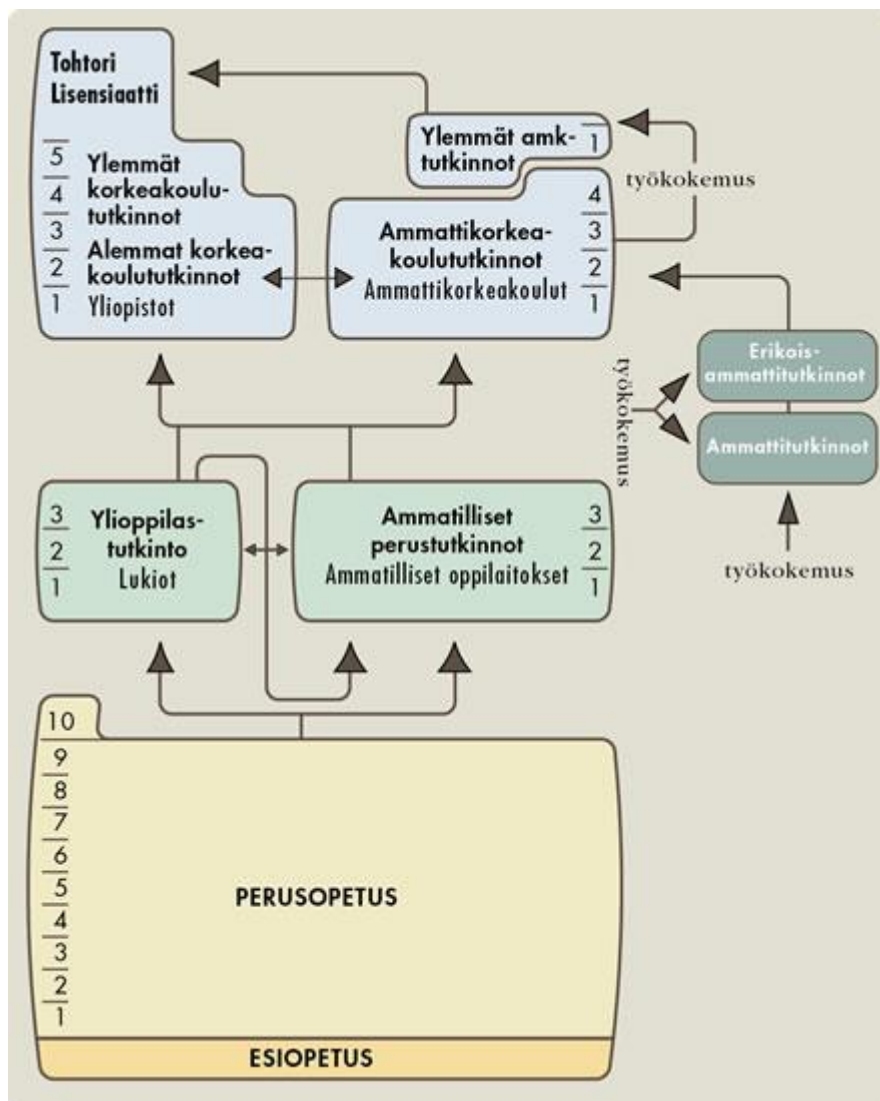
tään, ohjata henkilöstöään ja käyttää yhä monimutkaisempaa teknologiaa. Toisin sanoen suunnittelu-, valvonta-, ohjaus- ja huoltotyö lisääntyy ja suorittava työ vähenee.

Näihin haasteisiin pyritään koulutuksella vastaamaan uudistamalla viljelijän ammattitutkinnon perusteet. Uudet viljelijän ammattitutkinnon uudet tutkinnon perusteet ovat tulleet voimaan 1.8.2012 Ennen kuin oppilaitoksemme voi käytännössä järjestää tutkintotilaisuuksia, on oppilaitoksen ja tutkintotoimikunnan välillä oltava voimassa oleva järjestämissopimus. Sopimuksen liitteeksi tutkinnonjärjestäjän on laadittava järjestämissuunnitelma. Tämän vuoksi aiheeni on hyvinkin ajankohtainen.

Järjestämissuunnitelmaa on tarkka selostus siitä miten oppilaitos toteuttaa näyttötutkinnon tutkintotilaisuudet käytännössä. Tämän vuoksi kerron työssäni taustoja, millä perusteilla järjestämissuunnitelma on kirjoitettu. Tavoitteenani on, että lukijalle tulee selkeä kuva mitä näyttötutkintojärjestelmä on ja miten viljelijän ammattitutkintoon hakeutuminen ja tutkinnon suorittaminen toteutuu.

3 NÄYTTÖTUTKINTOJÄRJESTELMÄN PERIAATTEITA

Ammatillinen näyttötutkintojärjestelmä on osa Suomen koulutusjärjestelmää. Koulutusjärjestelmä muodostuu esiopetuksesta, perusopetuksesta, toisen asteen yleissivistävästä lukiokoulutuksesta ja ammatillisesta koulutuksesta sekä korkea-asteen koulutuksesta, jota järjestetään ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa. Ammatillinen koulutus muodostuu lisäksi perus- ja lisäkoulutuksesta. Kuva 1. (Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen loppuraportti 2010, 16)

Kuva 1 Suomen koulutusjärjestelmä (Koulutus ja tutkinnot)

Näyttötutkinnot perustuvat lakiin (631/1998) ja asetukseen (812/1998) ammatillisesta aikuiskoulutuksesta. Lisäksi on noudatettava useita muita lakeja, asetuk-

sia sekä määräyksiä. (liite1) Näyttötutkintojärjestelmä on erityisesti aikuisille suunniteltu joustava tutkinnon suoritus tapa. Keskeisiä periaatteita on, että ammattitaito osoitetaan näytöillä riippumatta osaamisen hankintatavasta. Osaaminen osoitetaan virallisesti hyväksytyissä tutkinnoissa. Osaamisen arvioinnin suorittaa arviointiryhmä, jossa on edustajana työnantajan- työntekijän ja opetuksen edustaja. Lopulliset tulokset osaamisesta vahvistaa puolueeton tutkinto-toimikunta. Tämä mahdollistaa, että osaamisen vaatimustaso on sama koko valtakunnassa. (Ylä- Savon ammattiopisto)

Toinen keskeinen periaate näyttötutkintojärjestelmässä on työnantaja-, työntekijätahojen ja opetusalojen yhteistyö. Yhteistyötä tehdään päätettäessä tutkintorakennetta, tutkintojen perusteita laadittaessa ja näyttötutkintoja suunniteltaessa, järjestettäessä ja arvioitaessa. Kaikkea tätä toimintaa ohjaa opetushallituksen yhteydessä toimivat tutkintotoimikunnat. (Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen loppuraportti 2010, 19)

Näyttötutkintojärjestelmässä on kolme tasoa. Ammatilliset perustutkinnot ovat ohjaavia, valmistavia ja valmentavia koulutuksia. Siinä osoitetaan ammattitaidon saavuttamisen edellyttämät perustiedot ja – taidot. Ammattitutkinnossa osoitetaan alan ammattityöntekijältä edellytetty ammattitaito. Ammattitaitovaatimuksen on määritelty siten, että niiden saavuttaminen edellyttää alan peruskoulutuksen jälkeen täydentäviä ja syventäviä opintoja sekä vähintään kolmen vuoden työkokemusta. Erikoisammattitutkinnot liittyvät alan vaativimpiin työtehtäviin. Ammattitaitovaatimusten saavuttaminen edellyttää alan peruskoulutuksen jälkeen täydentäviä ja syventäviä opintoja sekä vähintään viiden vuoden työkokemusta.

Kaikkien tutkinnoiden vaadittava ammattitaito määritellään opetushallituksen julkaisemissa tutkinnon perusteissa, jotka on laadittu työelämässä ja ammatialalla esiintyvien työtehtävien mukaan. Alan ammattitaidon lisäksi ammattitaitovaatimukseen sisältyy myös työelämässä tarvittava kielitaito sekä sosiaaliset valmiudet. Lisäksi yrittäjäyys on keskeisessä asemassa kaikissa ammatti ja erikoisammattitutkinnoissa.

Tutkinnon suorittaja voi hakeutua näyttötutkintoa suorittamaan tutkintoon valmistavan koulutuksen kautta. Koulutusta järjestetään omaehtoisena, työvoimapolitiittisena, oppisopimus- tai henkilöstökoulutuksena. Toinen vaihtoehto tutkinnon suorittajalle on hakeutua suorittamaan tutkintoa suoraan työelämästä. Tällöin tutkinnonjärjestäjä laatii tutkinnon suorittajalle osaamiskartoituksen, jossa arvioidaan tutkinnon suorittajan osaaminen. Kartoituksessa otetaan huomioon tutkinnon suorittajan työkokemus, koulutus ja itse opiskeltu osaaminen. Tämän pohjalta tehdään päätös, onko tutkinnon suorittajalla edellytyksiä osoittaa ammattitaitoa ilman tutkintoon valmistavaa koulutusta. Molemmissa vaiheissa tutkinnon suorittaja henkilökohtaistetaan. (Ylä-Savon ammattiopisto)

3.1 Tutkintorakenne

Vuonna 2012 ammatillisia perustutkintoja on ollut yhteensä 52, joissa on ollut 121 osaamisalaa. Ammattitutkintoja on ollut 190 ja erikoisammattitutkintoja 132. Ylin päättävä elin koulutuksien osalta on opetus- ja kulttuuri ministeriö. Ministeriö päättää linjauksista, joiden mukaan opetushallitus päättää ja toimeenpääntee ammatillisten tutkintojen perusteet. Opetushallitus vastaa myös tutkintojen perusteiden uudistuksista ja käyttöön otosta yhteistyössä tutkintotoimikuntien kanssa. (Näyttötutkinto – opas 2011,17)

Ammatti- ja erikoisammattitutkintojen perusteet laaditaan työryhmissä, joihin kuuluu kyseisen alan työntekijöiden, työnantajien, opettajien ja tutkintotoimikunnan edustajat. (Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen loppuraportti 2010, 19)

Ammatillisten tutkintojen perusteet, arvioinnin kohteet ja kriteerit perustuvat työelämän osaamisvaatimukseen. Jotta perusteet pysyvät työelämän mukana, uusitaan perusteet 4- 5 vuoden välein. Lisäksi yksittäisiä tutkintoja, osaamisaloja ja tutkinnon osia uudistetaan tarvittaessa. Uudistustarpeet tulevat usein koulutuksen järjestäjiltä, mutta aloitteen voi tehdä myös alan koulutustoimikunta tai opetushallitus. Tutkinnon perusteiden päivittämistarpeisiin käytetään apuna eri järjestöjen, tutkimuslaitosten, järjestöjen sekä hankkeiden osaamistarvekartoituksia. (Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen loppuraportti 2010, 21)

Perusteiden uudistamisprosessi on yleensä vaihteleva noin kolmesta kuukaudesta kahteen vuoteen. Uusien perusteiden voimaan tullessa ne kumoavat vanhemmat. Opiskelijalla tai tutkinnonsuorittajalla on kuitenkin 2 vuotta aikaa suorittaa tutkintonsa loppuun niillä perusteilla, millä hän aloitti opintonsa. (Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen loppuraportti 2010, 21)

Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot muodostuvat pakollisista ja valinnaisista osista. Osat muodostuvat työelämän työ- ja toimintakokonaisuuksista. Näyttötutkinnon perusteet määrittelevät mitkä osat kuuluvat tutkintoon sekä mahdolliset osaamisalat. Tutkinnon tai tutkinnon osien laajuutta ei voida määritellä, koska aikuiskoulutuslain mukaan näyttötutkinnon ovat osaamisen hankkimistavasta riippumattomia. (Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen loppuraportti 2010, 18)

Ammatti- tai erikoisammattitutkinto voi muodostua eri tavoin; tutkinto koostuu vain pakollisista tutkinnon osista, tutkinto koostuu pakollisista - ja valinnaisista osista, joista on valittava yksi tai useampi tutkinnonosa. Sen mukaan miten perusteet määrittelevät. (Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen loppuraportti 2010, 18)

Tutkinnon osien määrä vaihtelee eri tutkintojen välillä jopa 2 – 67 tutkinnonosaan. Ammattitutkintotodistuksen saamiseksi täytyy suorittaa keskimäärin neljä tutkinnonosaa. (Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen loppuraportti 2010, 23)

3.2 Rahoitus

Ammatillisia koulutuksia voi järjestää kunta, kuntayhtymä, rekisteröity yhteisö, säätiö tai valtion liikelaitos. Koulutuksen järjestäminen vaatii luvan opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Opetus- ja kulttuuriministeriö säätelee järjestämislupien ja rahoitusjärjestelmien kautta valtakunnallisesti koulutustarjonnan suuntaamisen työelämän tarpeiden mukaisesti. Järjestelmässä otetaan huomioon koulutuksen saatavuus ja vetovoimaisuus maan eri osissa sekä turvataan eri kieliryhmien tarpeet. (Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen loppuraportti 2010, 24)

Järjestämislupaa koskevat säännökset löytyvät ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 8 ja 9 pykälistä. Pykälien mukaan järjestämisluvassa määritellään koulutusalat, tutkinnot, opetuskielet, paikkakunnat, opiskelumäärät, koulutustehävät, koulutuksen järjestämis muodot sekä muut koulutuksen järjestämiseen liittyvät asiat. Ammatillisesta lisäkoulutuksen järjestämisluvassa määritellään myös näyttötutkintoihin valmistavan koulutuksen ja lisäkoulutuksen opiskelijatyövuosien ja oppisopimuksien määrästä. Järjestämislupa määrittelee koulutuksen järjestäjien toiminnan organisoimisen ja koulutuksen suuntaamisen koulutustarpeiden mukaisesti alueellisesti. (Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen loppuraportti 2010, 26)

Pääasiallinen rahoitus ammatillisiin koulutuksiin saadaan opetus- ja kulttuuriministeriön budjetista. Ammatillinen koulutus on osa opetus ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmää, joka kuuluu kuntien valtionosuusjärjestelmään. Rahoituksesta säädetään opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (1705/2009) Lisäksi rahoituslaki sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetut asetukset (1766/2009) säätelevät rahoitusta.

Valtionosuutta voidaan myöntää järjestämisluvan saaneille koulutuksen järjestäjille, jotka voivat käyttää rahoituksen harkintansa mukaan koulutuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen. (Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen loppuraportti 2010, 28)

Valtio ja kunnat rahoittavat yhdessä ammatillista peruskoulutusta. Kustannuksen jakautuivat vuonna 2008- 2011 siten että valtionosuus oli 41.89 % ja kuntien osuus 58,11 %. Kokonaiskustannukset ammatillisessa koulutuksessa valtion talousarvion mukaan olivat 2010 noin 1,5 mrd. Koulutuksen järjestäjän vuotuisen saama rahoitus määräytyy opiskelijamäärien ja opiskelijaa kohden määrättyjen yksikköhintojen mukaisesti. Yksikköhinnat säädetään rahoituslain 25 pykälässä ja ne lasketaan joka neljäs vuosi koulutusaloittain. Rahoituksen määrään vaikuttavat myös erityisopiskelijoiden määrä sekä erityisen kalliit tutkinnot. Oppisopimusmuotoisissa koulutuksissa on omat pykälänsä rahoitukselle. (Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen loppuraportti 2010, 28)

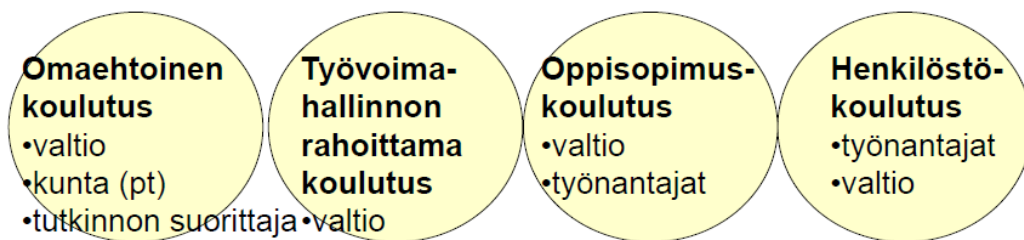
Ammatilliset lisäkoulutukset ovat valtion rahoittamia. Osan koulutuksista maksavat opiskelijat itse tai heidän työnantajansa. Rahoituslain 10 pykälän mukaan valtionosuus omaehtoisissa ammatillisissa lisäkoulutuksissa on 85,60 %. Henkilöstökoulutuksissa valtion osuus on 47,23 %. Lisäkoulutuksen yksikköhinnat lasketaan rahoituslain 27 pykälän mukaisesti erikseen omaehtoiseen ja henkilöstökoulutukseen. (Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen loppuraportti 2010, 28)

Ammatillinen koulutus voi olla myös työvoimapolitiittista, jonka rahoittaa työ- ja elinkeinoministeriö. Koulutus voi olla ammatillista perus- tai lisäkoulutusta, korkeakouluopetusta tai työelämän tarpeista lähtevää koulutusta. Käytännössä työhallinto ostaa koulutusta koulutuksen järjestäjiltä tarpeidensa mukaan. (Kuva 2) (Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen loppuraportti 2010, 26)

Näyttötutkintoperusteinen koulutusjärjestelmä mahdollistaa tutkinnonsuorittamisen myös ilman valmistavaa koulutusta. Tämän vuoksi myös tutkinnon suorittamiseen on saatavissa valtiolta rahoitusta. Rahoitusta säätelee rahoituslain 5 pykälä. Rahoitus maksetaan opiskelijamäärän ja opiskelijatyövuotta kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella. Laskennallisella opiskelijatyövuodella tarkoitetaan rahoitusasetuksen 30 §:n mukaan 190 vähintään seitsemän tunnin mittaista työpäivää opiskelijaa kohden. (Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen loppuraportti 2010, 28)

Ilman valmistavaa koulutusta suoritettavien näyttötutkintojen järjestämiseen voidaan myöntää valtionavustusta valtionavustuslain pykälän 8 perusteella. Valtion avustuksesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetukselta. Avustusta voidaan hakea opetushallitukselta. (Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen loppuraportti 2010, 28)

➤ Suurin osin rahoitettu julkisin varoin

Kuva 2, Ammatillisen aikuiskoulutuksen rahoitus (Kokkonen, 2011)

Tutkintotoimikuntien toiminnasta aiheutuu myös kustannuksia. Syntyneet kustannukset rahoitetaan tutkinnonsuorittajilta perittäviltä tutkintomaksuilla. Tutkintomaksun suuruuden päättää opetus- ja kulttuuriministeriö. Vuonna 2012 voimassa oleva maksu on 58 €. Maksu on tutkintokohtainen. Tutkinnonjärjestäjä perii tutkintomaksut tutkinnonsuorittajilta ja tilittää ne opetushallitukselle.

3.3 Näyttötutkintojärjestelmän toimijat

Näyttötutkintojärjestelmän piirissä on useita eri toimijoita, joilla jokaisella on oma tehtävänsä (Kuva 3). Näiden lisäksi on käynnissä lukuisia hankkeita liittyen näyttötutkintojen kehittämiseen (Näyttötutkinto – opas 2011, 21)

Opetus- ja kulttuuriministeriön tehtävänä on myöntää koulutuksen järjestämisluvan sekä työelämän kehittämis- ja palvelutehtävän koulutuksen järjestäjille. Ministeriö rahoittaa näyttötutkintoon valmistavaa koulutusta ja näyttötutkintojen järjestämistä. Tehtävänä on myös valmistella ja antaa näyttötutkintotoimintaa koskevia säädöksiä, päättää tutkintorakenteesta ja tutkintomaksuista. (Kokkonen 2011)

Työ- ja elinkeino ministeriö rahoittaa näyttötutkintoon valmistavaa koulutusta ja näyttötutkintojen järjestämistä. Työ- ja elinkeinoministeriön alaisuudessa toimivat alueelliset ELY-keskukset antavat koulutuksen järjestäjille valtion avustuksia työelämän kehittämis- ja palvelutehtävän toteuttamiseksi. (Kokkonen 2011)

Opetushallitus ohjaa tutkintorakenne-esitysten valmistelua, kokoaa ja käsittelee esitykset, valmistelee opetus- ja kulttuuriministeriölle esitykset tutkintorakenteesta. Opetushallitus vastaa tutkintojen perusteiden laatimisesta ja päättää niistä asettamansa työryhmän avustamana. Opetushallituksen tehtävänä on myös päättää tutkintotoimikuntien toimiala- ja aluejaosta sekä asettaa tutkintotoimikunnat. Samalla opetushallitus huolehtii tutkintotoimikuntien maksuliikenteestä, kirjanpidosta ja arkistoinnista. Lisäksi opetushallitus avustaa tutkintotoimikuntia selvitettäessä näyttötutkintojen järjestämisedellytyksiä. Muita opetushallituksen tehtäviä on ohjata ja kouluttaa tutkintotoimikuntia ja näyttötutkinnon järjestäjiä, määrätä näyttötutkintojen ja valmistavankoulutukset todistuksiin tulevat tiedot, antaa tarvittaessa tutkintomaksujen tilittämiseen koskevia määräyksiä, ylläpitää ja kehittää AIPAL -palautejärjestelmää. Lisäksi opetushallitus myöntää valtionavustuksia ammatillisen lisäkoulutuksen kehittämiseen. (Kokkonen 2011)

Näyttötutkintojärjestelmän yhtenä toimijoina ovat työelämän edustajat ja työelämä järjestöt. Heidän tehtävänä on tehdä aloitteita näyttötutkintojärjestelmän kehittämiseksi ja osallistua näyttötutkintojen perusteiden laatimiseen. Työelämän edustajat ja järjestöt osallistuvat myös näyttötutkintojen järjestämisen suunnitteluun ja toteuttamiseen. He toimivat myös yhteistyössä näyttötutkinnon järjestäjien kanssa tutkintosuoritusten arvioinnissa. Työelämän edustajat toimivat tutkintotoimikuntien jäseninä, pysyvinä asiantuntijoina ja ulkopuolisena sihteerinä. Työelämäedustajat toimivat myös koulutustoimikuntien jäsenenä. (Kokkonen 2011)

Tutkintotoimikunta on työelämän ja opetusalan asiantuntijaelin, jossa on jäsenenä alan työntekijöiden, työnantajan, opettajien sekä yrittäjien edustajat. Tutkintotoimikuntien tehtävänä on solmia näyttötutkintojen järjestämissopimuksia tutkinnon järjestäjien kanssa. Tutkintotoimikunta valvoo myös tutkintotilaisuuksien järjestämistä sekä myöntää tutkintotodistukset ja kunniakirjat. (Kokkonen 2011)

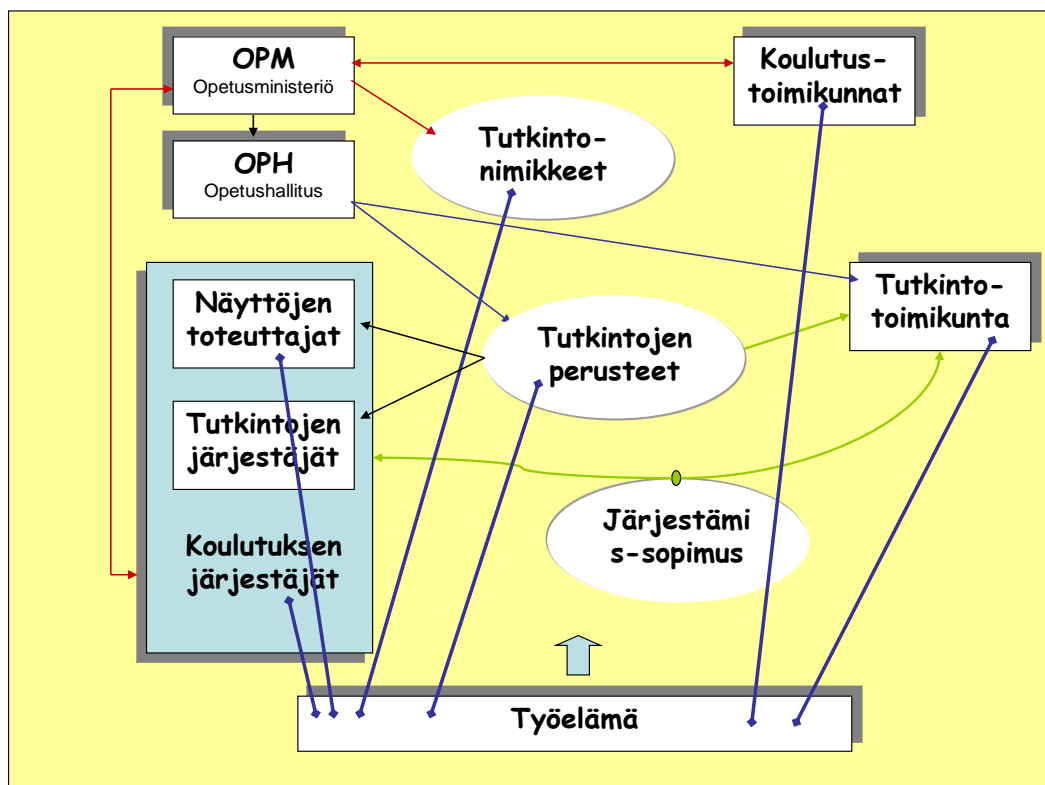
Tutkintotoimikunnat ovat toimialakohtaisia ja voivat olla alueellisia tai valtakunnallisia. Jaosta päättää opetushallitus. (Ylä-Savon ammattiopisto)

Näyttötutkinnon järjestäjien tehtävänä on laatia järjestämissopimushakemuksen ja sen liitteeksi näyttötutkinnon järjestämissuunnitelman. Näyttötutkinnon järjestäjät huolehtivat näyttötutkintojen järjestämisen käytännön työn; suunnittelevat, järjestävät ja arvioivat tutkintotilaisuudet yhdessä työelämäedustajien kanssa, vastaavat näyttötutkintojen suorittamiseen liittyvästä tiedottamisesta, neuvonnasta ja ohjauksesta. Näyttötutkinnon järjestäjät huolehtivat henkilökohtaistamisesta koulutuksen järjestäjien kanssa ja vastaavat järjestämissopimuksen mukaisesti arvioijien hankkimisesta, kouluttamisesta ja tehtävään perehdyttämisestä. Lisäksi näyttötutkinnon järjestäjät laativat ja osaltaan allekirjoittavat tutkintotodistukset ja tarvittaessa ammatti- ja kunniakirjat sekä vastaavat arviointiin liittyvän aineiston dokumentoinnista ja arkistoinnista. (Kokkonen 2011)

Koulutustoimikuntaan kuuluu työelämän ja sidosryhmien edustajia. Sihteeristö muodostuu opetushallituksen asiantuntijoista. (<http://www.oph.fi/>) Koulutustoimikunnan tehtävänä on seurata, arvioida ja ennakoida koulutuksessa ja työelämässä tarvittavan osaamisen kehitystä ja tehdä aloitteita opetus- ja kulttuuriministeriölle, opetushallituksella ja muille keskeisille tahoille ammatillisen koulutuksen kehittämiseksi. (Kokkonen 2011)

Tilastokeskuksen tehtävänä on kerätä valtakunnallisia tilastotietoja näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen järjestäjiltä näyttötutkinnon suorittajista, tutkinnonosan suorittaneista ja valmistavaan koulutukseen osallistuneista. (Opetushallitus 2012)

Muita toimijoita näyttötutkintojärjestelmässä ovat koulutusrahasto, ammatilliset opettajakorkeakoulut, Koulutusrahastot tukevat ammatillista koulutusta myöntämällä näyttötutkinnon suorittaneille ammattitutkintostipendejä. Ammatillisten opettajakorkeakoulujen tehtävänä on kouluttaa näyttötutkintomestarit. (Kokkonen 2011)

Kuva 3. Näyttötutkintojärjestelmän toimijat (Granlund 2012)

3.4 Järjestämissopimus ja –suunnitelma

Järjestämissopimus solmitaan näyttötutkinnon järjestäjän ja alan tutkintotoimikunnan välille. Asiakirja liitteineen on osapuolia oikeudellisesti sitova. Tutkintotoimikunnan ja tutkinnonjärjestäjän välillä on myös luottamussuhde. Tutkintotoimikunta luottaa, että tutkinnonjärjestäjä toimii sopimuksessa ja sen liitteissä kuvatulla tavalla ja samoin tutkintotoimikunta sitoutuu siihen, että järjestäjä voi toimia sopimuksen mukaan. Sopimus voidaan myös irtisanoa irtisanomisajan puitteissa tai sopimuksen vastainen toiminta oikeuttaa purkamaan sopimuksen. (Näyttötutkinto – opas 2011,41)

Ammatillisen aikuiskoulutuksen asetuksessa (812/1998) säädetään järjestämissopimuksesta. Pykälän mukaan järjestämissopimuksessa sovitaan ainakin seuraavista asioista:

- tutkinnoista, joita sopimus koskee
- tutkintokielistä

- tutkintotilaisuuksien järjestelyistä
- tutkintosuoritusten arvioijista
- mahdollisuudesta suorittaa näyttötutkinto ilman siihen valmistavaa koulutusta
- ilman valmistavaa koulutusta järjestettäviin tutkintotilaisuuksiin osallistuvilta perittävistä maksuista
- tutkintojen suorittamista ja tutkintotilaisuuksista osallistujalle aiheutuvia kustannuksia koskevan tiedotuksen ja neuvonnan järjestämisestä
- menettelystä sopimusta koskevien erimielisyyksien ratkaisemiseksi ja
- sopimuksen voimassaolosta sekä sen purkamisesta ja irtisanomisesta.

Näyttötutkintojen järjestäjä valmistelee tutkintotoimikunnalle seuraavat asiakirjat:

- tutkintotoimikunnan ohjeiden mukainen näyttötutkintojen järjestämissopimus
- näyttötutkintojen järjestämissopimuksen yhteyshenkilöt ja tutkintokohtaiset vastuuhenkilöt
- näyttötutkinnon järjestämissuunnitelma
- tutkintosuoritusten arvioinnissa, arviointiesityksen tekemisessä ja arviointiesitysten toimittamisessa käytettävät asiakirjamallit, ellei tutkintotoimikunta ole ohjeistanut muulla tavalla
- tiedot arvioijista siten kuin tutkintotoimikunta on ohjeistanut.
- Näyttötutkintojen järjestämissopimus

Opetushallitukselta löytyy valmiita lomakkeita yhteyshenkilöille, tutkintokohtaisille vastuuhenkilöille ja järjestämissuunnitelmalle, joita tulee käyttää. Lomakkeiden täyttämiseen löytyy myös ohjeistukset. Näyttötutkinnon järjestämissuunnitelma on tutkintokohtainen asiakirja, mutta järjestämissopimus voidaan laatia useammallekin näyttötutkinnolle. Järjestämissuunnitelmaa laadittaessa on muistettava ottaa huomioon tutkintotoimikunnan mahdolliset tarkentavat ohjeet. (Näyttötutkinto – opas 2011,42)

Näyttötutkinnon järjestämissuunnitelma on organisaation tarkka suunnitelma näyttötutkinnon järjestämisestä. Suunnitelmassa kuvataan kuinka tutkintotilai-

suudet järjestetään. Järjestämissuunnitelma kuvaa niin monen tutkinnon osan, että niistä muodostuu koko tutkinto. Valmis, hyväksytty järjestämissuunnitelma on hyvä ohje myös muihin tutkinnon osien järjestämiseen. Lisäksi suunnitelmaa voidaan käyttää uusien työntekijöiden perehdyttämiseen. (Näyttötutkinto – opas 2011,41)

4 VILJELIJÄN AMMATTITUTKINTO, YLÄ – SAVON AMMATTIOPISTON JÄRJESTÄMISSUUNNITELMA

”Viljelijän ammattitutkintoa suorittavalla henkilöllä on vahva kokemus maaseutuyrittämisestä tai työntekijänä toimimisesta maatilalla. Tutkinnon suorittajalla on vahva ammatillinen sekä toimialan tai osaamisalan osaaminen. Hänellä on kokonaisnäkemys yritystoiminnasta maaseudulla sekä kokemusta maatilayrityksen toimintaympäristöstä.” (Viljelijän ammattitutkinnon perusteet 2012)

Viljelijän ammattitutkinto muodostuu kahdesta osaamisalasta; maatalousyrittämisen ja maataloustyöntekijän osaamisala. Maatalousyrittämisen osaamisalan suorittaessaan tutkinnonsuorittaja saa valmiudet johtaa maatilayritystään kannattavasti sekä toimia työssään markkinalähtöisesti. Tutkinnon perusteet kuvaavat maatalousyrittäjää seuraavanlaisesti: ”Maatalousyrittäjä suunnittelee, organisoii ja johtaa tilan toimintaa tuottavuus- ja laatuavoitteiden saavuttamiseksi. Hän kehittää aktiivisesti omaa osaamistaan ja seuraa toimialansa kehitystä. Hän tekee sidosryhmäyhteistyötä ja verkostoituu muiden yrittäjien kanssa sekä hyödyntää uutta teknologiaa. Hän kykenee ennakoimaan yrittämiseen liittyviä riskejä sekä ottamaan työnsä suunnittelussa huomioon toimintaympäristönsä kansainvälistymiseen, globalisaatioon ja ilmastonmuutokseen liittyviä muutoksia. Maaseutuyrittäjä osaa tehdä valintoja kestävän kehityksen puolesta. Hän osaa mitoittaa maatilayrityksen voimavarat ja resurssit oikein suhteessa tilan tuotannon vaatimaan työmäärään. Valinnaisten tutkinnon osien kautta tutkinnon suorittaja syventää ammattitaitoaan eri kasvintuotannon alueilla tai muun maaseudun tavara- ja palvelutuotannon alueilla. Valintojensa mukaisesti hän pystyy toimimaan maatilatalouden eri ammateissa, kuten maanviljelijänä, maataloustarvikekaupassa sekä työ-, kone-, bioenergia-, maisemanhoito- tai muita palveluja tarjoavana yrittäjänä.” (Viljelijän ammattitutkinnon perusteet 2012)

Toista viljelijän ammattitutkinnon osaamisalaa: maatalon hoitamista en käsittele tässä työssäni, koska oppilaitoksemme ei hae järjestämissopimusta kyseisestä osaamisalasta. Syynä tähän on tuotantoeläinten hoidon ja hyvinvoinnin ammattitutkintoon sisältyvän maatilatyöntekijän osaamisalan samankaltaisuus.

Viljelijän ammattitutkinto muodostuu kolmesta tutkinnonosasta, yhdestä pakollisesta ja kahdesta vapaavalintaisesta tutkinnonosasta. Maatalousyrittämisen osaamisalan pakollinen tutkinnon osa on johtaminen ja kehittäminen maatilayrityksessä. Valinnaisista tutkinnon osista valitaan kaksi. Vaihtoehtoina ovat; kasvinviljely elintarviketuotantoon, kasvinviljely rehuntuotantoon, kasvinviljely energiantuotantoon, luonnonmukainen kasvintuotanto, maaseudun palvelutuotanto tai tutkinnon osa toisesta ammatti- tai erikoisammattitutkinnosta. (Viljelijän ammattitutkinnon perusteet 2012) Järjestämissopimusta haemme kasvinviljely rehuntuotantoon, luonnonmukaiseen kasvintuotantoon tai tutkinnonosaan toisesta ammatti- tai erikoisammattitutkinnosta. Näistä tutkinnon osista kykenemme koh- tuudella tarjoamaan myös valmistavaa koulutusta

4.1 Näyttötutkinnon järjestäjä perustiedot

Ylä-Savon ammattiopisto on Ylä-Savon kuntayhtymän alaisuudessa toimiva ammattioppilaitos. Kuntayhtymä on perustettu vuonna 1962 ja sen omistaa Iisalmi, Keitele, Kiuruvesi, Lapinlahti, Pielavesi, Rautavaara, Sonkajärvi ja Viere- remä. Alueella asustaa vajaa 60 000 henkilöä. (Ylä- Savon ammattiopisto)

Ylä-Savon ammattiopisto tarjoaa monipuolisesti koulutusta luonnonvara-alalta, tekniikan ja liikenteen alalta sekä palvelualalta. Lisäksi ammattiopisto tarjoaa kehittämispalveluita. Henkilöstöä ammattiopistolla on noin 200 henkeä. Perus- tutkinnon suorittajia on lähiopetuksessa noin 1200 ja oppisopimuksen puolella opiskelijoita on noin 300. Aikuiskoulutuksen puolella tällä hetkellä on noin 600 aikuisopiskelijaa.(Ylä-Savon ammattiopisto)

Ylä-Savon ammattiopiston luonnonvara ala toimii kahdessa toimipisteessä. Kiu- ruvedellä Hingunniemessä on erikoistuttu hevosiin ja Iisalmen Peltosalmella muuhun maatalouteen. Peltosalmella tarjoamme maatalouden perustutkintoja niin nuorille kuin aikuisillekin sekä aikuisille eläintenhoitoon, tuotantoeläintenhoi- don, viljelijän ja seminologin ammattitutkintoja. Tämän lisäksi tarjoamme työ- elämän tarpeen mukaan erilaisia lyhytkoulutuksia.(Ylä-Savon ammattiopisto)

Järjestämissuunnitelman ensimmäisellä sivulla esitetään näyttötutkinnon järjestäjä ja vastuuhenkilöiden yhteystiedot. Vastuuhenkilöksi valittua kutsutaan tutkintovastaavaksi. Tutkintovastaavan tehtäviin kuuluu yhteydenpito tutkintotoimikuntaan. Valmistavan koulutuksen ryhmäohjaaja voi sen sijaan olla muukin kuin tutkintovastaava. Varahenkilö hoitaa yhteyksiä, kun tutkintovastaava on estynyt. Lisäksi vastuuhenkilöiksi luetaan koulutusalojohtaja ja koulutuspäällikkö. Lisäksi mainitaan tutkinto kieli.

Samalla kerrotaan myös näyttötutkinto, osaamisala ja tutkinnon osat, joihin järjestämissuunnitelma on laadittu. Tutkinnon osat ovat valittu sen mukaan mihin voimme järjestää myös valmistavaa koulutusta. Tutkinnon osa toisesta tutkinnosta mahdollistaa tutkinnonsuorittajan valita omien mieltymysten mukaan kiinnostavan aihepiirin. Esimerkiksi tuotantoeläinten hoidon ja hyvinvoinnin ammattitutkinnon tutkinnonosista löytyy mm. lampaiden ja hevosten hoidon ja hyvinvoinnin tutkinnonosat. Lisäksi on mahdollista valita yrityspuolen koulutuksista muun muassa markkinointia, matkailua tai asiakaspalvelua.

4.1.1 Näyttötutkinnon järjestäjän asiantuntemus

Tähän kohtaan kirjataan tutkinnon järjestäjän aiempi kokemus näyttötutkintojen järjestämisestä ja kyseisen alan asiantuntemus. Kohdassa kuvataan oppilaitoksen opetushenkilöstön koulutukset ja miten heillä on yhteyksiä työelämään.

4.1.2 Arvio vuosittaisista suorittajamääristä

Tähän kohtaan arvioijaan kuinka monta henkilöä suorittaa viljelijän ammattitutkinnon Ylä-Savon ammattioppilaitoksessa seuraavan kolmen vuoden aikana. Arvio on myös perusteltava. Esimerkiksi markkinointitutkimukset ja neuvottelut työelämän kanssa ovat hyviä perusteluja.

4.1.3 Tiedotus, markkinointi ja tutkintotilaisuuksien tarjonta

Tiedotus, markkinointi ja tutkintotilaisuuksien tarjonta sisältää oppilaitoksemme toimintatavat, kuinka tiedotamme tutkinnon suorittamismahdollisuuksista alan työelämän toimijoille ja mahdollisille uusille suorittajille. Lisäksi kerromme miten varmistamme ilman valmistavaa koulutusta näyttötutkintoa suorittamaan tulevien henkilöiden tiedonsaannin.

4.1.4 Yhteistyö työelämän kanssa

Yhteistyöstä työelämän kanssa kerrotaan millaista yhteistyötä teemme työelämän edustajien kanssa tutkintotilaisuuksien suunnittelussa, toteutuksessa ja tutkintosuorituksen arvioinnissa. Mukana on kehittäminen sekä näyttötutkintojen järjestämisessä, että henkilöstön työelämäosaamisen osalta. Tärkeää on myös mainita miten henkilöstön työelämä osaamista pidetään yllä sekä arvioijien arviointi taitojen ylläpito.

4.1.5 Ohjauksen resurssit

Ohjauksen resursseissa kerrotaan kuinka ohjaamme tutkinnon suorittajaa näyttötutkintoon ja siihen valmistavaan koulutukseen hakeutumisessa ja näyttötutkinnon suorittamisessa. Lisäksi kerrotaan millaisia ohjauksen muotoja käytämme ja kuinka paljon aikaa on resursoitu ohjaukseen. Lisäksi kerrotaan ohjaajien ohjauksen asiantuntemuksesta.

Kohdassa on otettava huomioon myös erilaiset oppijat. Henkilöt, joilla on esimerkiksi lukihäiriö tai kieliongelmia. Tässä kerrotaan myös miten tarvittavaa tukea järjestetään.

4.1.6 Perittävät maksut

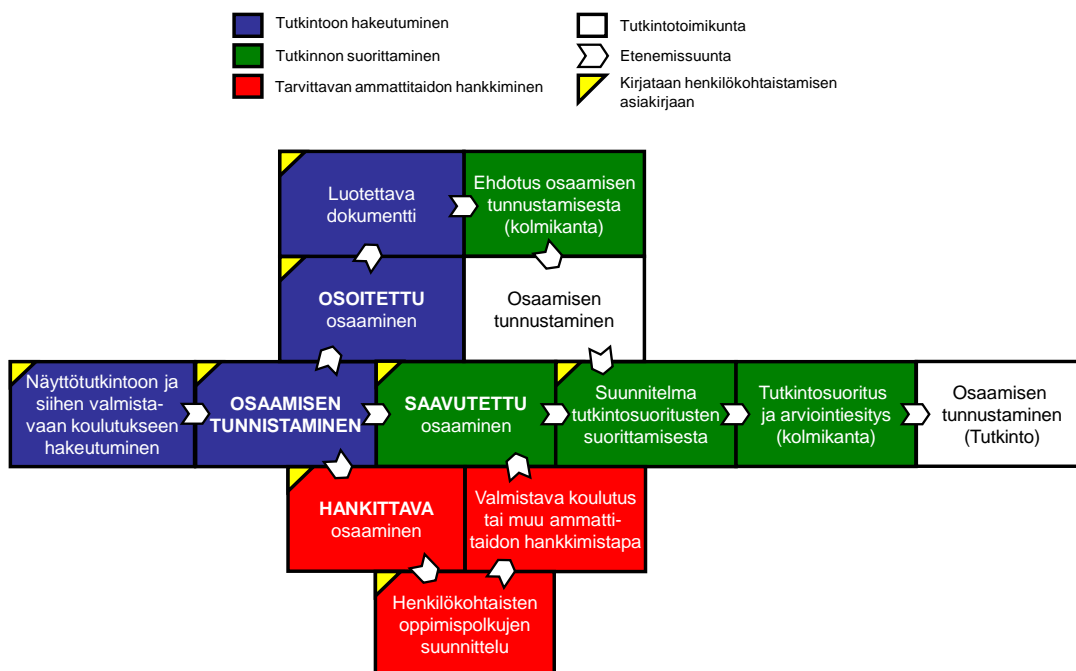
Tähän kohtaan kirjataan tutkinnonsuorittajalta perittävät maksut ja miten tiedotamme maksuista. Perittävät maksut ovat vähintään tutkintotoimikunnan veloit-

taman tutkintomaksun 58€ suuruisia. Muuten suuruus luokka riippuu alasta ja tutkintotilaisuuksien hinnasta.

4.2 Henkilökohtaistaminen

Tutkinnonsuorittajien yksilölliset erot ovat suuria sekä taustat hyvinkin erilaisia. Erot johtuvat erilaisista pohjakoulutuksista, oppimisvalmiuksista sekä opintomestystyksestä myös monikulttuurisuus lisääntyy koko ajan. Tutkinnonsuorittaja voi koulutukseltaan olla suorittanut ainoastaan perusopetuksen, lukion osittain tai kokonaan, ylioppilastutkinnon tai muun ammatillisen tutkinnon. Joukossa voi olla myös korkeakoulututkinnon suorittaneita tai pelkästään työelämässä ammattitaidon hankkineita. Lisäksi mukana voi olla vaikeasti vammautuneita tai syrjäytymisvaarassa olevia tai huippulahjakkaita tutkinnonsuorittajia. Tämä antaa omat haasteensa osaamistarpeiden kartoitukseen ja mahdollisuuteen suorittaa tutkinto. (Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen loppuraportti 2010, 32)

Henkilökohtaistamisella tarkoitetaan tutkinnonsuorittajan ja valmistavassa koulutuksessa olevan ohjauksen, neuvonnan suunnittelua ja toteutusta. (Kuva 4). Henkilökohtaistaminen dokumentoidaan aina henkilökohtaistamis - dokumenttiin. (Liite 3) (Näyttötutkinto- opas 2011, 31)

Kuva 4. Osaamisen tunnistamisen polut (ysao)

Henkilökohtaistaminen on koulutuksenjärjestäjän vastuulla. Tutkinnonsuorittajalla on oikeus saada asiantuntevaa ohjausta. Henkilökohtaistamisessa kouluttaja tekee yhteistyötä tutkinnonsuorittajan, työelämän edustajan sekä tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kanssa. (Näyttötutkinto -opas 2011, 31)

Erytystä huomiota henkilökohtaistamisessa on kiinnitettävä maahanmuuttaja- tai erityisen tuen tarpeessa olevia tutkinnonsuorittajiin, jotta koulutuksellinen tasa-arvoisuus ja yhdenvertaisuus toteutuu. (Näyttötutkinto -opas 2012, 31)

4.2.1 Hakeutumisvaiheen henkilökohtaistaminen

Henkilön hakeutuessa suorittamaan näyttötutkintoa tutkinnonjärjestäjä selvittää hänen aikaisemmin hankkimansa osaaminen ja ylipäättänsä onko henkilö soveltuva kyseisen tutkinnon suorittamiseen. Samalla selvitetään myös mahdollisten tukitoimien tarve. (Näyttötutkinto -opas 2012, 32)

Henkilökohtaistamisen johtopäätöksenä tutkinnonsuorittaja ohjataan joko suoraan tutkintotilaisuuteen tai täydentämään osaamista. Osaamisen täydentämisen suunnittelussa otetaan huomioon henkilön elämäntilanne, osaaminen, todetut oppimistarpeet ja työssä oppimisen mahdollisuudet. Lisäksi henkilökohtaistamisessa selvitetään opiskelijalle soveltuvat koulutuksen järjestämismuodot ja oppimisympäristöt. (Näyttötutkinto -opas 2012, 32)

4.2.3 Näyttötutkinnon suorittamisen henkilökohtaistaminen

Näyttötutkinnon suorittamisen henkilökohtaistamisen laativat yhdessä tutkinnon järjestäjän edustaja ja tutkinnon suorittaja. Suunnitelma laaditaan aina kirjallisenä, sille tarkoitettulle lomakkeelle. (Liite 4) Suunnitelmassa kuvataan milloin, miten ja missä tutkinnonsuorittaja osoittaa osaamisensa. Lisäksi suunnitelmaan kirjataan suorituksen arvioijat. Tarvittaessa suunnitelman laatimisessa käytetään apuna työelämän edustajaa. Tutkinnon suorittamisessa noudatetaan tutkinnon perusteissa määriteltyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita, kriteerejä ja ammattitaidon osoittamistapoja. (Näyttötutkinto -opas 2012, 32)

Jos tutkinnon suorittajalla on luotettavia todistuksia aikaisemmin osoitetusta osaamisesta, voivat arvioijat arvioida todistusten vastaavuuden näyttötutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimukseen. Mikäli vastaavuutta löytyy, voivat arvioijat esittää dokumentin tutkintotoimikunnalle tunnustettavaksi. Mikäli tutkinnonsuorittaja on jo aikaisemmin suorittanut kyseisen tutkinnon tai sen osan, myös tämän todistukset esitetään tunnustettavaksi osaksi suoritettavaa tutkintoa. Yksittäisiä ammattitaitovaatimuksia ei voi esittää tunnustettavaksi. Tunnustamisissa on varmistettava osaamisen ajantasaisuus. Lopullisen päätöksen osaamisesta tekee tutkintotoimikunta. Tutkinnon järjestäjän velvollisuus on hakea aiemmin osoitetun osaamisen esitystä tutkintotoimikunnalta ennen tutkintotilaisuuksien aloittamista. (Näyttötutkinto -opas 2012, 32)

Näyttötutkinnon suorittamisen henkilökohtaistamisessa keskustellaan myös tutkinnonsuorittajan tuen tarpeesta, jotka vaikeuttavat ammattitaidon suorittamista.

Näitä voivat olla esimerkiksi luku- ja kirjoitusvaikeudet. (Näyttötutkinto -opas 2012, 32)

4.3 Näyttöympäristöt ja näyttötutkintotilaisuuksien sisältö

Näyttö ympäristöllä tarkoitetaan toimintaympäristöä, jossa ammattitaito osoitetaan. Näyttöympäristön on oltava sellainen, jossa tutkinnonsuorittaja voi osoittaa tutkinnon perusteissa asetetut vaatimukset. (Näyttötutkinto -opas 2012, 49)

Näyttötutkintotilaisuuksien sisältöä suunniteltaessa on otettava huomioon tutkinnonperusteet. Tilaisuudet järjestetään aidoissa työtehtävissä ja niin kattavasti ja laajasti, että kaikki tutkinnon perusteet tulee osoitetuksi. (Näyttötutkinto opas 2012, 49)

4.3.1 Näyttöympäristöt

Tutkintotilaisuudet järjestetään pääosin tutkinnonsuorittajien työssäoppimis- tai työpaikoilla. Tässä kohdin kerrotaan miten arvioimme paikan soveltuvuuden tutkintotilaisuuksien järjestämiseen. (Näyttötutkinto -opas 2012,49)

4.3.2 Näyttötutkintotilaisuuksien sisältö

Näyttötutkintotilaisuuksien sisältö kuvataan tutkinnonosittain. Kohdassa kerrotaan millaisissa käytännön työtehtävissä tutkinnonsuorittaja osoittaa osaamisensa. Tutkintotilaisuuksia kuvataan niin monesta, että niistä muodostuu koko tutkinto. Lisäksi kerrotaan mahdollisista tarvittavista erillispätevyyksistä sekä täydentävistä ammattitaidon osaamistavoista. (Näyttötutkinto -opas 2012,49)

4.4 Tutkintosuoritusten arviointi

Tutkinnonjärjestäjä hankkii tutkintosuoritusten arvioijiksi kolmikannan eli työnantajan-, työntekijän- sekä opetuksenedustan. Kaikkien täytyy olla alansa asian-

tuntijoita. Tutkintotoimikunta päättää mitkä kriteeri arvioijat tulee täyttää ja miten tiedot arvioijista toimitetaan tutkintotoimikunnalle. Yleisin menetelmä on koota arvioijaluettelo järjestämissuunnitelman liitteeksi (Liite 5). (Haltia, Tauriainen; 2009)

Arvioijien rooli on näyttötutkintojärjestelmän laadun kannalta merkittävä. Arvioijat ovat alansa ammattilaisia. Tämän vuoksi arvioijien valintaan kannattaa kiinnittää huomiota. (Haltia, Tauriainen; 2009)

Arvioijat on perehdytettävä arvioijiksi. Tehokkain perehdytystapa on yksilöllinen tai ryhmässä työpaikalla järjestettävä perehdytys. Perehdytyksessä käydään läpi tutkinnon perusteet, koulutustaso, arviointikeskustelu sekä palautteen anto. Näistä keskeisimpinä ovat tutkinnon perusteiden mukaiset ammattitaitovaatimukset sekä ammattitaidon osoittaminen ja arviointi. (Haltia, Tauriainen; 2009)

4.4.1 Arvioijien valinta ja arviointiosaamisen ylläpito

Tässä kappaleessa kerrotaan millä perusteella valitsemme kolmikantaa edustavat arvioijat tutkintotilaisuuteen, esteellisyysskysymykset, arvioijien perehdytyksestä sekä arviointitaidon ylläpitämisestä ja kehittämisestä. (Näyttötutkinto - opas 2012,40)

4.4.2 Tutkintosuoritusten arviointi ja dokumentointi

Tutkintosuoritusten arvioinnissa kerrotaan mitä arviointimenetelmiä käytämme ja miten sovellamme niitä. Lisäksi kerrotaan miten kolmikannan edustajat osallistuvat arviointiprosessiin ja dokumentoivat arviointinsa. Myös tutkinnon suorittajan itsearvioinnista kerrotaan. (Näyttötutkinto -opas 2012,50)

4.4.3 Arviointiesityksen tekeminen ja dokumentointi

Tässä kappaleessa kerrotaan miten arvioijat tekevät kolmikantaisen arviointiesityksensä, miten menetellään, jos arvioijat ovat erimielisiä sekä arvioinnin dokumentoinnista. (Näyttötutkinto opas -2012, 50)

4.4.4. Arvioinnista, oikaisumenettelystä, tutkintosuoritusten uusinnasta ja arviointipäätöksestä tiedottaminen

Tiedottamiskohdassa kerrotaan miten tutkinnonsuorittajalle tiedotetaan arvioinninperustelut, oikaisumenettelyt, hylätyn suorituksen uudelleen suorittamismahdollisuudet ja tutkintotoimikunnan päättämä arviointi. (Näyttötutkinto-opas 2012, 50)

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Viljelijän ammattitutkinnon järjestämissuunnitelman teko oli pitkä prosessi. Aloitin työstämisen alkukeväältä 2012 tutustumalla uusiin tuleviin tutkinnonperusteisiin sekä oppilaitoksemme vanhoihin järjestämissuunnitelmiin. Tämän jälkeen kirjoitin järjestämissuunnitelmaa kohta kohdalta apunani uusin opetushallinnon julkaisema näyttötutkinto-opas sekä kollegat.

Näyttötutkinto - opas oli työssä isona apuna, koska oppaassa oli selvitetty kaikki mitkä asiat vaaditaan mihinkin kohtaan. Suoraa vastausta ei kuitenkaan ollut. Iso osa työstä oli ajatustyötä ”miten meillä toimitaan” ja ”mitä voitaisiin tehdä paremmin”. Kollegoiden kanssa keskustelu auttoi hyvin paljon. Se, että kollegat tekivät järjestämissuunnitelmia eri ammattitutkintoihin, ei haitannut, koska säännöt ovat samat ja aina voi oppia uutta.

Koko järjestelmän tuntemisen suurena apuna minulla on ollut tänä vuonna suoritettu näyttötutkintomestari koulutus. Koulutuksen aikana käytiin läpi koko näyttötutkintojärjestelmä ja varsinkin käytännön tasolla eteen tulevia ongelmakohtia.

Vaikka järjestämissuunnitelman laatiminen on iso urakka, auttaa se ymmärtämään ja hahmottamaan toimintatapoja ja ennen kaikkea syitä, miksi toimitaan näin. Tämän jälkeen minun on hyvin helppo toimia vastuupettajana viljelijän ammattitutkintoon johtavassa valmistavassa koulutuksessa sekä tutkintotilaisuuksien järjestämisessä.

Laatimani järjestämissuunnitelma hyväksyttiin maatilatalouden tutkintotoimikunnassa ja johti järjestämissopimuksen solmimiseen. Meillä on siis oikeus järjestää viljelijän ammattitutkintoa.

LÄHTEET

Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen loppuraportti 2010. Opetus- ja kulttuuriministeriö, koulutus- ja tiedepolitiikanosasto

Asetus ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetusta tutkintorakenteesta.2005

Saatavilla <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2005/20051037> Luettu 03.11.2012

Granlund, P. 2012. Näyttötutkintomestarikoulutus. Luento 24.4.2012

Haltia, P. & Tauriainen, P. 2009. Selvitys arvioijien rekrytoinnista ja arviointiosaamisesta Opetusministeriölle.

Kokkonen, M. 2011 Ajankohtaista näyttötutkinnoista. Opetushallitus

Koulutustoimikunnat. Saatavilla

http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/ammattikoulutus/koulutustoimikunnat

Luettu 21.10.2012

Näyttötutkinnot. Saatavilla <http://www.nayttotutkinnot.fi/miksi.htm> Luettu

19.10.2012

Näyttötutkinnot. Saatavilla www.oph.fi/nayttotutkinnot .Luettu 21.10.2012

Näyttötutkinto-opas. 2011 Näyttötutkinnon järjestäjien ja tutkintotoimikuntien käyttöön, Juvenes Print.: Opetushallitus

Näyttötutkinto-opas. 2012 Näyttötutkinnon järjestäjien ja tutkintotoimikuntien käyttöön. Juvenes Print : Opetushallitus

Viljelijän ammattitutkinnon näyttötutkinnon perusteet. Saatavilla

http://oph.fi/download/142314_987690_Viljelijä_AT_VERKKO.pdf Luettu

09.10.2012

Ylä-Savon Ammattiopisto. 2012. Intranet

LIITTEET

LIITE 1: Keskeiset säädöksen ja määräykset

laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (631/1998)

asetus ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (812/1998)

laki ammatillisesta koulutuksesta (630/1998)

asetus ammatillisesta koulutuksesta (811/1998)

laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1705/2009)

valtioneuvoston asetus opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta
(1766/2009)

hallintolaki (434/2003)

opetusministeriön asetus eräiden oppilailta ja opiskelijoilta perittävien
maksujen perusteista (1323/2001)

Muut säädökset

laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)

asetus viranomaisten toiminnan julkisuudesta ja hyvästä tiedonhallintatavasta
(1030/1999)

henkilötietolaki (523/1999)

kielilaki (423/2003)

yhdenvertaisuuslaki (21/2004)

laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986)

laki opiskelijoiden oikeusturvalautakunnasta (956/2011)

laki opiskeluun liittyvässä työhön rinnastettavissa olosuhteissa syntyneen
vamman tai sairauden korvaamisesta (1318/2002)

yliopistolaki (558/2009, 37 §)

ammattikorkeakoululaki (351/2003, 20 §)

opetusministeriön asetus eräiden opintojen tuottamasta kelpoisuudesta
ammattikorkeakouluopintoihin (1080/2009)

opetusministeriön asetus ammatillisista perustutkinnoista (216/2001)

opetus- ja kulttuuriministeriön asetus ammatillisesta aikuiskoulutuksesta
annetussa laissa tarkoitetusta tutkintorakenteesta (47/2012)¹²

tutkinnon perusteet (OPH:n määräykset)

henkilökohtaistaminen (OPH:n määräys 43/011/2006)

todistukset näyttötutkinnoista, näyttötutkintoon valmistavasta koulutuksesta,
näyttötutkintoon valmistavasta oppisopimuskoulutuksesta

sekä erotodistus ja todistus suoritetuista opinnoista (OPH:n määräys
56/011/2009)

tutkintotoimikuntien asiakirjojen arkistointi (OPH:n määräys
36/011/2012)

näyttötutkintojen tutkintomaksujen tilittäminen Opetushallitukselle
(OPH:n määräys 6/011/2011)

pysyvästi säilytettävät kunnalliset opetustoimen asiakirjat (Kansallisarkiston
määräys 321/43/03)

LIITE 2: Viljelijän ammattitutkinnon järjestämissuunnitelma

Näyttötutkinnon järjestäjä ja yhteystiedot

Tutkinnon järjestäjä: Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä

Ylä-Savon Ammattiopisto

Käyntiosoite: Kotikyläntie 254

74150 Iisalmi

Puhelin: +358 (0)400 793 094

Faksi: +358 (0)17 272 5731

Internetsivut: www.ysao.fi

Näyttötutkinto, osaamisalat ja tutkinnon osat

.

Näyttötutkinto: Viljelijän ammattitutkinto

2012 voimaan tulleiden tutkinnon perusteiden mukainen

Osaamisala: Maatalousyrittämisen osaamisala

Tutkinnonosat: Johtaminen ja kehittäminen maatilayrityksessä

Kasvinviljely rehuntuotantoon

Luonnonmukainen tuotanto

Tutkinnon osa toisesta tutkinnosta

Tutkintokieli

Suomi

Vastuuhenkilöt

Liisa Antikainen (vastuuhenkilö)

Ylä-Savon Ammattiopisto

Kotikyläntie 254

74150 Iisalmi

0400-792 803

liisa.antikainen@ysao.fi

NTM v.2001

Satu Niiranen (varalla)

Ylä-Savon Ammattiopisto

Kotikyläntie 254

74150 Iisalmi

0400-792 804

satu.niiranen@ysao.fi

NTM 2012

Jarmo Walli (koulutusalojohtaja)

Ylä-Savon Ammattiopisto

Kotikyläntie 254

74150 Iisalmi

0400-793 036

jarmo.walli@ysao.fi

Tapani Kouvalainen (koulutuspäällikkö)

Ylä-Savon Ammattiopisto

Kotikyläntie 254

74150 Iisalmi

0400-793 130

tapani.kouvalainen@ysao.fi

Näyttötutkinnon järjestäjän asiantuntemus

Vuonna 1995 käynnistettiin ensimmäiset uuden järjestelmän mukaiset tutkintoihin valmistavat koulutukset Ylä-Savon Ammattiopistossa. Toiminta alkoi koneistajan, laitoshuoltajan ja talonrakentajan ammattitutkintoon valmistavilla koulutuksilla. Ensimmäiset tutkinnot, noin 30 kappaletta suoritettiin vuonna 1996. Tutkintovalikoimaa laajennettiin järjestelmällisesti ja tutkintotavoitteisuus tuli mukaan yhä useampaan koulutukseen. Nykyisellään Ylä-Savon ammattiopiston näyttötutkintojen järjestämisluvat kattavat n. 65 tutkintoa (OPTI -tietokanta 16.8.2011). Vuonna 2010 kokotutkintoja suoritettiin 247 kpl ja osatutkintoja 170 kpl.

Ylä-Savon ammattiopistolla on vankka kokemus luonnonvara-alan tutkintojen ja tutkintotilaisuuksien järjestämisestä. Hevostenvalmentajan, kengitysseppän, ratsastuksenopettajan, karjatalouden, seminologin sekä eläintenhoitajan ammattitutkintoja ja tallimestarin erikoisammattitutkintoa on järjestetty 2000-luvulta lähtien Ylä-Savon ammattiopistolla vuosittain. Kaikkien muiden paitsi eläintenhoitajan ammattitutkinnon koulutuksien yhteydessä on järjestetty myös tutkintotilaisuudet.

Ylä-Savon ammattiopistolla, lisämessä on järjestetty maatalousalan perustutkinnon tutkintotilaisuuksia näyttötutkintojärjestelmään siirtymisen jälkeen vuosittain. Tutkintojen järjestämiseen osallistuva henkilöstö on koulutukseltaan agrologeja ja agronomeja. Heistä usealla on myös oma maatila. Näin saadaan myös vankkaa käytännön työelämän näkemystä toimintaamme.

Arvio vuosittaisista suorittajamääristä

Maatalousyrittäjiä 8 kpl

Arvio perustuu aikaisempiin kokemuksiimme tutkintojen järjestämisestä ja markkinointitutkimuksiimme. Olemme myös neuvotelleet koulutustarpeista lomituspalveluyksiköiden sekä muiden alan organisaatioiden kanssa

Tiedotus, markkinointi ja tutkintotilaisuuksien tarjonta

Tiedotuksesta vastaa tutkintovastaava. Tutkinnon suorittamisen mahdollisuudesta tiedotetaan paikallislehdissä, alueellisissa sanomalehdissä, internetissä (www.ysao.fi), oppilaitoksen ulkopuolisissa tapahtumissa esim. erilaiset messut, studentum.fi, koulutusnetti.

Tutkintotilaisuuksien ajankohdat ilmoitetaan tutkintotoimikunnan sihteerille, jolloin ne ovat päivitettyinä tutkintotoimikunnan verkkosivuilla.

Suoraan tutkintotilaisuuteen haluavan tutkinnon suorittajan kanssa keskustelemalla tai sähköpostitse ohjeet ja varmistus.

Yhteistyö työelämän kanssa

Tutkinnon järjestäjälle on myönnetty keväällä 2006 toistaiseksi voimassaoleva työelämän kehittämis- ja palvelutehtävä. Tutkinnon järjestäjä kehittää työ- ja elinkeinoelämän tarpeita palvelevaa osaamista monialaisen ja korkeatasoisen koulutuksen avulla. Tutkinnon järjestäjä toimii tiiviissä vuorovaikutuksessa työelämän kanssa edistäen alueen väestön osaamistasoa, työllistymistä ja yleistä hyvinvointia sekä yritysten kilpailu- ja suorituskykyä.

Maatalousalan ammattitutkintoihin liittyen yhteistyötä tehdään alueella toimivien maatalojen, maaseutuyritysten, maatalouskauppojen sekä kuntien maataloustoimistojen kanssa. Yrittäjien osaamista ja ammattitaitoa hyödynnetään tutkintotilaisuuksien suunnittelussa ja arvioinnissa. Läheinen yhteistyö työelämän kanssa takaa osaavat työntekijät työelämään.

YSAO:n henkilöstön työelämäosaamista pidetään yllä jatkuvalla kouluttautumisella, käymme alan koulutuksissa sekä tutustumme työelämään osallistumalla käytännön työn tekemiseen työpaikoilla. Osalla kouluttajista on omat maatilat, joten käytännön työtaidot ovat hyvin hallinnassa.

Kouluttajat ja arvioijat osallistuvat järjestämiimme arvioijakoulutuksiin. YSAO järjestää myös NTM - koulutuksia, joihin työelämän edustajat voivat osallistua. Kehitämme toimintaa myös arvioijilta ja tutkinnon suorittajilta saamamme palautteen perusteella.

YSAO :n henkilöstön työelämäosaamista viljelijän ammattitutkinnon osalta pidetään yllä jatkuvalla kouluttautumisella: käymme alan koulutuksissa sekä tutustumme työelämään osallistumalla käytännön työn tekemiseen työpaikoilla.

Ohjauksen resurssit

Ohjausta annetaan sekä henkilökohtaisesti että ryhmissä. Pääasiallinen ohjausmenetelmä on kasvokkain keskustelu. Ohjaus voi tapahtua myös puhelimen, sähköpostin tai verkko-oppimisympäristön (Moodle) avulla

Ohjauksen tarkoitus on varmistaa, että tutkinnon suorittaja on riittävän perehtynyt tutkinnon perusteisiin (näyttötutkinnon tehtävä ja tavoite, tutkinnon osat sekä vaadittava ammattitaito ja arvioinnin perusteet). Henkilökohtainen ohjaus tukee tutkinnon suorittajaa osaamisen tunnistamisen eri vaiheissa opetushallituksen henkilökohtaistamisohjetta noudattaen (kts. kohta henkilökohtaistaminen)

Ohjaus toteutuu valmistavan koulutuksen lähiopetuksessa ja suoraan työelämästä tulevien suorittajien osalta sovituista ohjauskeskusteluissa. Ohjausta annetaan sekä henkilökohtaisesti että ryhmissä. Pääasiallinen ohjausmenetelmä on kasvokkain keskustelu. Ohjaus voi tapahtua myös puhelimen, sähköpostin tai verkkoympäristön (Moodle, Lynch) avulla.

Osaamisen tunnistamisen yhteydessä pyritään löytämään mahdolliset tutkinnon suorittajan oppimisvaikeudet. Kun tutkinnon suorittaja ilmaisee erityisen tuen tarvetta, tutkinnon järjestäjä huolehtii tarvittavan tuen järjestämisestä.

Esimerkiksi lukihäiriön tunnistamiseen käytetään Niilo Mäki instituutin Lukemisen ja kirjoittamisen testistöä. Palautteen testistä antaa lukivaikeuksiin erikoistunut opettaja. Tarvittaessa järjestetään lisätestin ongelman rajaamiseksi. Tut-

kinnon suorittajan lukihäiriö huomioidaan tutkintotilaisuuksien suunnittelussa esimerkiksi sopivan arviointiaineiston kokoamisessa. Lukiopetuksella tuetaan tutkinnon suorittajaa esimerkiksi tarvittavan ammattitaidon hankkimisessa.

Ohjaukseen on varattu keskimäärin kaksi työpäivää jokaista tutkinnon suorittajaa kohden.

Ohjauksen toimivuudesta vastaa näyttötutkintomestarin tutkinnon suorittanut tutkintovastaava. Ohjausta toteuttavat tutkintovastaavan lisäksi ohjaukseen nimetyt kouluttajat sekä koulutetut työpaikkaohjaajat. Ohjaamisosaamista kehitetään täydennyskoulutusten avulla, sekä aikuisopettajien yhteisissä palavereissa vaihdetaan kokemuksia sekä käydään läpi ohjausprosesseja.

Perittävät maksut

Valmistavan koulutuksen kautta tutkintoa suorittavalle tiedotetaan maksuista heti koulutuksen alussa. Maksuista on tiedot myös koulutusten lehti-ilmoituksissa, koulutuskalenterissa ym. Ilman valmistavaa koulutusta tutkinnon suorittajaksi tulevaa informoidaan maksuista heti hänen ottaessaan yhteyttä tutkinnon järjestäjään.

Valmistavan koulutukseen osallistuva 58 €

Ilman valmistavaa koulutusta 300€/ tutkinnonosa

Hakeutumisvaiheen henkilökohtaistaminen

Näyttötutkintoa suorittamaan hakeutuvan henkilön lähtötilannetta selvitetään heti hakijan ottaessa yhteyttä tutkinnon järjestäjään (hakulomake, puhelimitse, sähköposti, tapaaminen ym.).

Henkilökohtaistamisen prosessi ja ohjaus alkavat hakijan yksilöllisten osaamis-, tutkinto- ja koulutustarpeiden selvittämisellä. Henkilökohtaistettaessa selvitetään hakeutujan lähtötilanne (aikaisemmat koulutukset, työkokemus), koulutus-

tarpeet ja – toiveet sekä ohjauksen ja tukitoimien tarve. Nämä asiat kirjataan henkilökohtaistamista koskevaan suunnitelmaan

Henkilökohtaistamisessa käydään läpi koko tutkinnon sisältö siten, että hakeutujalle syntyy selkeä käsitys tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksista

Jos opiskeljan valitsema tutkinto ei ole tasollisesti henkilölle soveltuva, hänet ohjataan suorittamaan hänelle paremmin soveltuvaa tutkintoa. Tutkinnon suorittajan kanssa käydyssä henkilökohtaistamiskeskustelussa vastuukouluttaja vielä täsmentää tutkinnon suorittajan osaamistasoa suhteessa näyttötutkinnon perusteisiin.

Tutkinnon suorittajan osaaminen tunnustetaan vertaamalla sitä tutkinnon perusteisiin. Tutkintovaatimukseen hakeutuja tutustuu osaan.fi- verkkotyökalun avulla.

Osaamisen tunnistamiseen käytetään monipuolisia menetelmiä kuten aikaisemmin suoritettut tutkinnot (tutkintotodistukset), haastattelut, testit, työnäytteet, itsearviointi, portfolioit jne.

Osaamisen tunnistamiseen osallistuvat tutkinnon suorittaja, tutkinnon järjestäjä ja/tai työelämän edustaja(t). Tutkinnon järjestäjä kokoaa osaamisen tunnistamisen menetelmät ja tulokset henkilökohtaistamissuunnitelmalomakkeelle (HEK-SU, LIITE)ja laittaa kopiot mahdollisista liitteistä esim. tutkintotodistus mukaan. Henkilökohtaistamissuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa, aina, kun tulee muutoksia suunnitelmiin.

Haastattelemalla ja tarpeen mukaan testaamalla esim lukitesti. Huomioimme erityistarpeet mikäli mahdollista tai tarpeellista. Esimerkiksi puutteellisen kieli- taidon omaava ohjataan kieli opetukseen. Tutkintotilaisuuksien suunnittelussa erityisen tuen tarve huomioidaan esim seuraavasti:

- *varmistetaan, että tutkinnon suorittaja ymmärtää tutkinnon suoritukseen liittyvät ohjeet ja määräykset.*
- *tukimateriaalit*
- *arvioijien "valmentaminen"*
- *varataan suoritukselle tarvittaessa enemmän aikaa*

Ensimmäiseksi todetaan, onko ala/tutkinto sopiva tutkinnon suorittajalle. Jos ei ole, hänet pyritään ohjaamaan sopivan tasoiseen tutkintoon.

Jos tutkinnon suorittajalla on aikaisempaa osaamista ja siitä luotettavat dokumentit (esim. tutkintotodistus), arvioijat (kolmikanta) tekee siitä tunnustamisesityksen tutkintotoimikunnalle heti hakeutumisvaiheen jälkeen. Jos aikaisempaa hankittua osaamista on esim. harrastusten tai työkokemuksen kautta, voidaan tutkinnon suorittaja ohjata suoraan tutkintotilaisuuteen.

Jos osaamisessa on puutteita, tutkinnon suorittaja ohjataan hankkimaan lisäkoulutusta =valmistavaan koulutukseen.

Jos tutkinnon suorittajalla todetaan kieli- ja kulttuuritaustaan liittyviä erityistarpeita, voidaan tehdä tarkemmat testit esim. luki-testi ja järjestetään tarvittavaa lisäohjausta, tukea opettajien, kuraattorin, opinto-ohjaajan toimesta.

Kaikki asiat kirjataan henkilökohtaistamista koskevaan suunnitelmaan (LIITE: Henkilökohtaistamislomake)

Näyttötutkinnon suorittamisen henkilökohtaistaminen

Tutkinnon suorittajan osaaminen, josta hänellä on luotettavat dokumentit esim tutkinto- tai tutkinnon osatodistus , tunnustetaan arvioijien toimesta ja kolmikanta tekee tunnustamisesityksen tutkintotoimikunnalle. Se on tehtävä heti hakeutumisvaiheen jälkeen. Osaamisen tunnustaminen tapahtuu virallisesti tutkintotoimikunnan myöntämällä tutkintotodistuksella.

Jos tutkinnon suorittajalla on saavutettua osaamista, hänet voidaan ohjata suoraan tutkintotilaisuuteen osoittamaan ammattitaitonsa. Tutkinnon suorittaja suunnittelee tutkintotilaisuuksien sisällön ja ajankohdan yhdessä tutkinnon järjestäjän ja työelämän edustajan kanssa. He ohjaavat tutkinnon suorittajaa laatimaan henkilökohtaisen näyttösuunnitelman. Ohjauksessa käsitellään mm. ammattitaidon osoittamistapojen ja näyttöympäristön valintaa. Tutkinnon suorittamista suunniteltaessa kartoitetaan tutkinnon suorittajan henkilökohtaiset edellytykset ja tarpeet (esim, kielitaito) työelämän ja tutkinnon perusteiden asettamissa rajoissa.

Tutkinnon suorittaja esittelee laatimansa henkilökohtaisen näyttösuunnitelman. Korjauksia ja lisäyksiä tehdään tarvittaessa. Mikäli näyttösuunnitelman katsotaan olevan tutkinnonperusteiden mukaiset, tutkinnon suorittaja ja järjestäjä sekä työelämän edustajat hyväksyvät näyttösuunnitelman allekirjoituksillaan ja näyttösuunnitelma liitetään henkilökohtaistamissuunnitelmaan.

Tutkinnon suorittaja osallistuu perehdyttämisohjaukseen, jossa selvitetään tutkinnon suorittajan ohjauksen tarve sekä muut tutkinnon suorittamiseen vaikuttavat henkilökohtaiset tekijät, esimerkiksi lukihäiriö. Ohjauksen avulla pyritään varmistamaan, että tutkinnon suorittaja on ammatillisesti kypsä osallistumaan tutkintotilaisuuteen

Mikäli tutkinnon suorittajalla ilmenee erityistä tuentarvetta. Tutkintovastaava varmistaa, että tuen tarve otetaan huomioon tutkintotilaisuuksia ja valmistavaa koulutusta järjestettäessä. Näyttötutkinnoissa ammattitaitovaatimukset ovat kaikille tutkinnon suorittajille samat, mutta luki- ym. oppimisvaikeudet eivät saa ammattitaitoa arvioitaessa vaikuttaa suoritusta heikentävästi. Tutkintovastaava sopii mahdollisista erityisjärjestelyistä yhdessä arvioijien ja tutkinnonsuorittajan kanssa ennen tutkintotilaisuutta. Käytettävissä on ammattiopiston erityisopettaja-, kuraattori-, terveydenhoito- ja opinto-ohjaaja palvelut. Toimenpiteitä voi olla esim. tukimateriaali

Tutkinnon suorittajalle voidaan hankkia kirjallista materiaalia, annetaan lisäohjeita, varataan enemmän aikaa perehtymiseen ja tutkintotilaisuuksiin valmistautumiseen. Tietyksi oppilaitoksen erityisopettaja-, opinto-ohjaaja- ja kuraattoripalvelut on myös käytettävissä ohjaukseen.

Näyttötutkinnon suorittaminen kirjataan henkilökohtaiseen näyttösuunnitelmaan, joka päivitetään tarvittaessa.

Näyttöympäristöt

Työpaikan tai työssäoppimispaikan soveltuvuus tutkintotilaisuuden järjestämiseen arvioidaan tutkinnon järjestäjän, työpaikan edustajan ja tutkinnon suorittajan yhteistyönä. Työpaikan / työssäoppimispaikan tulee olla sellainen, että tutkinnon suorittaja voi mahdollisimman kattavasti ja luotettavasti osoittaa tutkinnon perusteiden mukaisen ammattitaitonsa siellä. Arvioitaessa työpaikan soveltuvuutta otetaan huomioon myös esteellisyys ja työrauha, sekä muut näyttöympäristölle asetetut vaatimukset mm. työntekijöiden koulutus ja työntekijöiden halukkuus sitoutua ohjaukseen ja arviointiprosessiin. Näin tutkinnon suorittajan ohjaaja (kouluttaja) varmistaa, että työpaikka soveltuu kyseisen tutkinnon osan näyttöympäristöksi.

Työpaikka tai työssäoppimispaikka valitaan samoilla kriteereillä kuin tutkintotilaisuuden järjestämisympäristö.

Hyväksymme ainoastaan aidot työtilanteet.

Näyttötutkintotilaisuuksien sisältö

Maatalousyrittämisen osaamisala

Pakollinen tutkinnon osa: Johtaminen ja kehittäminen maatilayrityksessä

Osaaminen osoitetaan tutkintotilaisuudessa, jossa tutkinnonsuorittaja esittelee tekemänsä liiketoimintasuunnitelman. Prosessin aikana on tutkinnon suorittaja on tehnyt yritykseensä erilaisia suunnitelmia (esim. viljelysuunnitelma) ja dokumentteja, joita käytetään arviointiaineistona. Näitä ovat mm taloussuunnitelma (TALSU), markkinointisuunnitelma ja maatilan laatukäsikirja. Tilaisuudessa arvioijat voivat tehdä tarkentavia kysymyksiä.

Valinnainen tutkinnon osa: Kasvinviljely rehuntuotantoon

Tutkinnon suorittaja osoittaa ammattitaitonsa työskentelemällä todellisessa työympäristössä tavanomaisten työtehtävien yhteydessä. Tutkintotilaisuutta voidaan täydentää kirjallisilla tuotoksilla, haastatteluilla, videoinnilla ja kuvilla.

Valinnainen tutkinnonosa: Luonnonmukainen tuotanto

Tutkinnon suorittaja osoittaa ammattitaitonsa työskentelemällä todellisessa työympäristössä. Tutkintotilaisuutta voidaan täydentää kirjallisilla tuotoksilla mm. laatimalla luomusuunnitelman.

Toteutamme tutkintotilaisuudet aidoissa työtehtävissä tutkinnon suorittajan työskennellessä maatilayrityksessä osaamisalansa mukaisissa työtehtävissä.

Tulityö- ja kasvinsuojeluaineiden käyttäjäkoulutus suoritetaan valmistavan koulutuksen yhteydessä. Mikäli tutkinnon suorittaja ohjataan suoraan tutkintotilaisuuteen, täytyy hänellä olla erillispätevyydet suoritettuna ennen tutkintotilaisuutta.

Itse tutkintotilaisuudessa voidaan esittää tarkentavia kysymyksiä suullisesti. Lisäksi kuvia, videoita yms. voidaan käyttää arviointiaineistona.

Arvioijien valinta ja arviointiosaamisen ylläpito

Työelämäarvioijien valinnassa painotetaan arvioijien työkokemusta ja näkemystä omalta alaltaan sekä henkilökohtaisia ominaisuuksia, kuten vuorovaikutustaitoja ja kykyä antaa palautetta. Lisäksi odotetaan sitoutumista koulutusyhteistyyöhön ja tutkinnon suorittajan näyttötutkintoprosessiin. Arvioijien tulee olla tietoisia koko viljelijän ammattitutkinnon tavoitteista ja sisällöistä, arvioinnin kohteista sekä arvioinnin kriteereistä, häneltä edellytetään hyvää ammattitaitoa ko. näyttötutkinnon osalta. Yhden arvioijan tulee olla näyttötutkintomestari.

Arvioijat valitaan tutkintotilaisuuksien tapauskohtaisesti esteellisyys huomioon ottaen arvioijaluettelosta (LIITE). Arvioinnissa voidaan käyttää myös arvioijaluettelon ulkopuolelta arvioijaa, mikäli hänellä on riittävä ammattitaito arvioinnin suorittamiseen ja hänet on ohjeistettu arviointiin. Valinnassa on tärkeää arvioijan ammattitaito suhteessa kyseisen näytön kriteereihin. Arviointitehtävissä pyritään käyttämään myös muiden tutkinnonjärjestäjien käyttämiä arvioijia. Arvioijille toimitetaan hyvissä ajoin ennen tutkinnonsuoritusta kirjallisena näyttösuunnitelma ja pidetään palaveri ennen tutkintotilaisuutta.

Työelämäarvioijien valinnassa painotetaan arvioijien työkokemusta ja näkemystä omalta alaltaan sekä henkilökohtaisia ominaisuuksia, kuten vuorovaikutustaitoja ja kykyä antaa palautetta. Lisäksi odotetaan sitoutumista koulutusyhteistyyöhön ja tutkinnon suorittajan näyttötutkintoprosessiin. Arvioijien tulee olla tietoisia koko viljelijän ammattitutkinnon tavoitteista ja sisällöistä, arvioinnin kohteista sekä arvioinnin kriteereistä, häneltä edellytetään hyvää ammattitaitoa ko. näyttötutkinnon osalta. Yhden arvioijan tulee olla näyttötutkintomestari.

Tutkinnon suorittajaa pääasiallisesti kouluttanut tai työharjoittelussa ohjannut henkilö ei voi toimia tutkintotilaisuudessa arvioijana. Myöskään tutkinnon suorittajan lähisukulainen tai perheenjäsen ei voi toimia arvioijana.

Arvioijat saavat tutkinnon suorittajien nimilistan ja sen perusteella heidän tulee ilmoittaa ovatko he esteellisiä arvioimaan tutkinnon suorittajia. Mikäli arvioija on esteellinen, hänen tilalleen järjestetään toinen arvioija, että saadaan kolmikantainen arviointi.

Tutkinnon järjestäjä kouluttaa arvioijat sekä tutkinnon perusteisiin että tutkintojen arviointiin. Koulutusta järjestetään tarpeen mukaan erityisesti uusista tutkinnon perusteista. Kaikki arvioijat osallistuvat arviointikoulutukseen. Tutkinnon järjestäjä tarjoaa arvioijille mahdollisuuden suorittaa näyttötutkintomestarin tutkinnon tai osallistua yleiseen arviointikoulutukseen.

Työelämäarvioijien perehdytys voidaan toteuttaa myös pienryhmissä tai henkilökohtaisena ohjauksena. Perehdyttäminen työpaikoilla tapahtuu tutkintovastavaan tai tutkinnon suorittajan ohjaajan (kouluttajan) toimesta. Tutkintovastavaan tehtävä on vastata tuotantoeläinten hoidon ja hyvinvoinnin ammattitutkinnon arvioijina toimivien henkilöiden arviointitaidon ylläpitämisestä sekä kehittämisestä.

Arvioijat perehdytetään yksittäisiin tutkintotilaisuuksiin seuraavasti:

- 1. Tutkinnon suorittaja sopii tutkinnon järjestäjän ohjauksessa arvioijan kanssa ammattitaidon osoittamisesta suunnitelmansa mukaisesti. Arvioijalla tulee olla etukäteen tieto niistä tutkinnon osaamisalueista ja kriteereistä, joissa ammattitaito osoitetaan*
- 2. Arvioija tutustuu tutkinnon suorittajan toimittamaan näyttösuunnitelmaan.*

3. Arvioija tutustuu tutkintotilaisuuden järjestelyihin ja on tarvittaessa yhteydessä tutkinnon suorittajan työpaikkaohjaajaan tai esimieheen.

Jokaisen tutkintotilaisuuden alussa kerrataan asiat.

Tutkintosuoritusten arviointi ja dokumentointi

Arviointi tapahtuu tutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimusten mukaisesti. Arviointimenetelminä käytetään käytännön havainnointia (työsuoritus), jonka aikana keskustellen ja haastatellen tutkinnon suorittaja pääsee osoittamaan ammatin keskeisempien taitojen hallintaa. Työtehtävien ja haastattelun aikana arvioijat täyttävät arviointikaavakkeita. Myös videointia voidaan käyttää arvioinnin apuvälineenä.

Arviointilomakkeet ovat tutkintotoimikunnan hyväksymiä ja yhtenäisiä muiden tutkinnon järjestäjien kaavakkeiden kanssa.

Kolmikanta on paikalla tutkintotilaisuuksissa ja tilaisuuden päätteeksi edustajat pitävät arviointikokouksen.

Tutkinnon suorittaja arvioi omaa osaamistaan tutkintosuorituksen jälkeen. Hän voi tehdä itsearviointin joko kirjallisesti tai suullisesti, jolloin joku arvioijista kirjaa sen ylös. Tutkinnon suorittajan itsearviointi otetaan huomioon hänen ammattitaitoaan mahdollisesti täsmentävänä tekijänä arviointiesitystä tehtäessä.

Arviointiesityksen tekeminen ja dokumentointi

Arviointiesitys tehdään arviointikokouksessa, jossa ovat läsnä kaikki arvioijat, joista vähintään yksi on NTM. Tällöin toteutuu kolmikantainen arviointi. Arviointi kirjataan arviointilomakkeisiin. Tutkinnon suorittamisen hyväksymisestä tai hylkäämisestä päättävät arvioijat suorittajan itsearviointin jälkeen. Arvioijat antavat esityksen tutkintotoimikunnalle ja lopullisen päätöksen suorituksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä tekee tutkintotoimikunta.

Mahdollisen hylkäyksen tapahtuessa tutkinnon suorittajalle ilmoitetaan hylkäyksen perusteet sekä suullisesti että kirjallisesti. Hylkäyksen perusteet tulee osoittaa suoraan opetussuunnitelman perusteista. Tutkinnon suorittajalle tehdään yhdessä tutkinnon järjestäjän kanssa suunnitelma lisäosaamisen hankkimisesta ja mahdollisuudesta tutkinnon suorittamiseen.

Arvioijakokouksen arviointipäätöksen tulee olla yksimielinen ja sen tulee perustua tutkinnon perusteiden mukaisiin ammattitaitovaatimuksiin. Mikäli arvioijien näkemykset arviointipäätöksestä ovat ristiriitaiset, on yksimielinen päätös saatava aikaan neuvottelemalla tai äänestämällä.

Yksittäiseen suorittajakohtaiseen arviointilomakkeeseen kootaan seuraavat asiat:

- 1. Ammattitaito vaatimukset, arvioinnin kohteet*
- 2. Arviointiasteikko hyväksyty/hylätty*
- 3. Yhteenveto ja perustelut tutkintosuorituksen hyväksymiselle tai hylkäämiselle*
- 4. Tutkinnon suorittajan itsearviointi tutkintosuorituksesta*

Arviointipöytäkirjaan kootaan seuraavat asiat:

- 1. Tutkinnon osa(t) ja niiden suorituspäivämäärä*
- 2. Tutkintosuoritusten arviointiesitys*
- 3. Jokaisen tutkinnon osaan kolmikantainen allekirjoitus kootusti.*

Arviointiaineistoa säilytetään tutkinnon järjestäjän lähiarkistossa vuoden ajan tutkinnon suorittamisesta. Tämän jälkeen arviointiaineisto tuhoetaan.

3.4.4. Arvioinnista, oikaisumenettelystä, tutkintosuoritusten uusinnasta ja arviointipäätöksestä tiedottaminen

Arvioinnin perustelut tiedotetaan tutkinnon suorittajalle välittömästi tutkintotilaisuuden päätteeksi arvioijien toimesta arviointikeskustelussa, jossa on kolmikanta paikalla. Lisäksi annetaan arviointikaavakkeen yhteenvedosta kopio.

Tutkinnon järjestäjä tiedottaa tutkinnon suorittajaa oikaisumenettelystä kirjallisesti ennen tutkintotilaisuutta. Oikaisumenettelystä on laadittu kirjallinen ohje,

joka käydään läpi tutkinnon suorittajan kanssa. Tutkinnon suorittaja voi 14 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin hän on saanut tutkinnon järjestäjän kautta tiedon näyttötutkinnon tai sen osan arvioinnista, pyytää arvioinnin oikaisua tutkintotoimikunnalta. Tutkintotoimikunta arvioijia kuultuaan, jos päätös on ilmeisen virheellinen, velvoittaa toimittamaan uuden arvioinnin. Arviointia koskevassa oikaisuvaatimuksessa annettuun tutkintotoimikunnan päätökseen ei voi hakea muutosta valittamalla. Mikäli arvioinnissa on tapahtunut virhe, arvioijat voivat suorittaa uuden arvioinnin ilman oikaisupyyntöä (itse-oikaisu)

Mahdollisen tutkintosuorituksen hylkäyksen tapahtuessa tutkinnon suorittajalle kerrotaan hylkäyksen perusteet sekä suullisesti että kirjallisesti. Tutkintosuorituksen vahvuuksista ja heikkouksista sekä epäonnistumisen syistä keskustellaan avoimesti. Hylätty tutkintosuoritus ilmoitetaan tutkintotoimikunnalle välittömästi. Ilmoitus sisältää selvityksen hylkäyksen perusteista sekä toimista hylkäyksen jälkeen (henkilökohtaistaminen)

Tutkinnon suorittaja hankkii tarvittavan lisäosaamisen ja suunnittelee uuden tutkintotilaisuuden yhdessä tutkinnon järjestäjän kanssa. Yleensä uusimis- ja täydennysmahdollisuus on seuraavien tutkintotilaisuuksien yhteydessä.

Tutkintotilaisuuden uusimisen voi tehdä valmistavan koulutuksen aikana ilman eri kustannuksia. Lisäksi tutkinnon suorittajalla on mahdollisuus yhteen uusintaan valmistavan koulutuksen jälkeen. Mikäli uusintoja tulee useampia, tutkinnon suorittajalle aiheutuvat kustannukset muodostuvat sen hetkisistä tuotantokustannuksista.

Kriteerit	Osaaminen			3. TARVITTAVAN AMMATTIT AidON HANKKIMINEN Oppimissuunnitelma (HOPS): "Suunnittelen, miten hankin tarvittavan ammattitaidon".				
	Osoitettu (dokumentti)	Saavutettu (perustelut)	Hankittava	Työssä- oppiminen	Ohjattu itse- opiskelu	Ohjattu verkko- opiskelu	Vertais- ryhmä- opiskelu	Järjestetty opiskelu
JOHKE			2014	oma tila	Etätehtävät	Moodle		Lähipäivät
KASVI		X työskentely omalla tilalla						
LUOMU			2013	omatila	Etätehtävät	Moodle		Lähipäivät

HOPS-ohjaus, ohjauksen ja tukitoimien tarve, muut huomioitavat asiat

<i>Koulutuksen alussa ryhmän ohjausta, Lähijaksot n. 1 kerran kuukaudessa, vastuu opettaja ohjaa tarvittaessa. (puhelin, s.posti)</i>
<i>Lukihäiriö, Mahdolliset tentit suullisesti</i>

2. TUTKINNON SUORITTAMINEN

Tutkinnon suorittajan nimi: Maija Meikäläinen

Tutkinnon nimi: Maatalousyrittämisen

Suunnitelma tutkintotilaisuuksista: *"Suunnittelen, miten osoitan osaamiseni tutkintotilaisuuksissa."*

Tutkinnon osa Kavinviljely rehuntuotantoon

Tutkinnon perusteiden vaatima osaaminen tutkinnon osittain	Tutkintotilaisuus / tilanne	Ajankohta	Arvioija(t)	Arviointiaineisto	Ohjauksen päivämäärä
<i>Maidon tuottaminen</i>	<i>Kotitila</i>	<i>4.12.2013</i>	<i>L. Antikainen ope NTM M. Martikainen ta L. Laatikainen tt</i>	<i>Näyttövaiheen hensu</i>	<i>4.9.2013 27.11.2013</i>

Ohjauksen ja tukitoimien tarve

<i>Ryhmän ohjaus ennen näyttöä</i>
<i>Henkilökohtaista apua tarvittaessa</i>

Paikka ja päiväys

Tutkinnon suorittaja

Nimenselvitys

Opetusalan edustaja

Nimenselvitys

Työntekijän edustaja

Nimenselvitys

Työnantajain edustaja

Nimenselvitys

LIITE 4: Henkilökohtainen näyttösuunnitelma

VILJELIJÄN AMMATTITUTKINTO
TUTKINTOTILAISUUS ASIAKIRJA

Tutkinnon suorittajan nimi, henkilötunnus ja yhteystiedot		
Lähtötason kartoitus/ valmius näyttöön		
Tutkinnon nimi ja rakenne	Viljelijän ammattitutkinto / Maatalousyrittämisen osaamisala	
	Pakolliset osat:	Johtaminen ja kehittäminen maatilayrityksessä
	Valinnaiset osat:	Kasvinviljely rehuntuotantoon Luonnonmukainen tuotanto

Sivu 1 / 7

TUTKINNON OSA: Johtaminen ja kehittäminen maatalayrityksessä

Näyttöympäristön kuvaus		
Arvioijat:	Tämän tutkinnon osan arvioijat ovat: Työnantajien edustaja, TA Työntekijöiden edustaja, TT Koulutuksen edustaja, OPE NTM (näyttötutkintomestari)	

Sivu 2 / 7

Ammattitaitovaatimukset	Arvioinnin kohteet	Näyttötehtävät, joilla ammattitaitovaatimus saavutetaan / on saavutettu	Arviointi / näyttöaineisto (hyväksytty / hylätty, perustelut)
Johtaminen ja kehittäminen maatali yrityksessä			
Tutkinnon suorittaja osaa arvioida ja kehittää itseään maatilayrittäjänä	Itsensä johtaminen Työhyvinvointi Töiden organisointi	Osaamiskartoitus Oman johtajuuden arviointi	
Tutkinnon suorittaja osaa kehittää maatilayrittäystään	Toiminnan nykytilan arviointi Vision ja strategian laatiminen Riskien kartoittaminen Tavoitteiden asettaminen	Liiketoimintasuunnitelma	
Tutkinnon suorittaja osaa hoitaa maatilayrittäystä tuottavasti	Tuotannon suunnitteleminen Verotuksen suunnittelu Rahoituksen järjestäminen Tukien hyödyntäminen	Taloussuunnitelma, verotustehtävä, tulityökortti, ruiskuttajan tutkinto.	
Tutkinnon suorittaja osaa markkinoida ja palvella asiakkaita	Markkinoinnin toteuttaminen Asiakaspalvelu	Markkinointisuunnitelma, tarjouspyyntö, tarjous, lasku	
Tutkinnon suorittaja osaa toimia työnantajana	Työnantajan ja työntekijän velvollisuuksien noudattaminen työturvallisuus	Kirjalliset työohjeet laatukäsikirjan liitteenä	
Tutkinnon suorittaja osaa kehittää maatilayrittäystään laatuavoitteiden mukaisesti ja edistää kestävä kehityksen toimintatapoja	Laadukas ja kestävä kehityksen mukainen toiminta yrityksen toiminnan suunnittelussa	laatukäsikirja	
Tutkinnon suorittaja osaa tehdä sidosryhmäyhteistyötä ja verkostoitua muiden yrittäjien kanssa	verkostokumppaneiden kartoitus	Kirjallinen kooste yhteistyöstä sidosryhmien ja muiden yrittäjien kanssa.	

Sivu 3 / 7

Ammattitaitovaatimukset	Arvioinnin kohteet	Näyttötehtävät, joilla ammattitaitovaatimus saavutetaan / on saavutettu	Arviointi / näyttöaineisto (hyväksytty / hylätty, perustelut)
Kasvinviljely rehuntuotantoon			
Tutkinnon suorittaja osaa toteuttaa kasvinviljelytilan töitä	Kasvinviljelytilan töiden suunnittelu ja töiden toteutus	Viljelysuunnitelman laatiminen ja suunnitelman tulkitseminen. Toteuttaa ajankohtaan sopivia käytännön viljelytöitä	
Tutkinnon suorittaja osaa tehdä tarvittavat kasviuotantoon liittyvät kirjalliset muistiinpanot.	Lohkokirjanpito ja muut tarvittavat muistiinpanot	Lohkokirjanpito- ja varastokirjanpito tehtävä	
Tutkinnon suorittaja osaa käyttää ja ylläpitää kasvinviljelytilan tuotantovälineitä	Koneiden, laitteiden ja rakennusten käyttö ja huolto	Suorittaa määräaikais- tai korjaushuollon työkoneseen tai rakennukseen	

LIITE 5: Arviojaluettelo

Tutkinnon nimi:

ARVIOIJALUETTELO (malli)

Viljelijän ammattitutkinto Maatalousyrittämisen osaamisala

NÄYTÖN JÄRJESTÄJÄN TIEDOT:			
Oppilaitoksen nimi:			
Ylä-Savon ammattiopisto	Peitosalmi		
Oppilaitoksen osoite:	Puh.	Fax	Sähköposti
Kotikyläntie 254 74150 IISALMI	0400793094	017) 272 5731	etunimi.sukunimi@ysao.fi
Tutkinnon vastuuhenkilön nimi:			
Liisa Antikainen	Ja puh.nro	0400-792 803	-
			-

Tutkinnon osat

1. Johtaminen ja kehittäminen maatilayrityksessä
2. Kasvinviljely rehuntuotantoon
3. Luonnonmukainen tuotanto

ARVIOIJATIEDOT:							
Nimi	Alkaen PVM	Edustus TA / TT / OPE	Työtehtävä työorganisaatiossa	Työkokemus alalla (vuotta)	NTM Kyllä / ei	Arv.koul. Kyllä / ei	Tutkinnon osa(t), jo(i)ta arvioi (*
Maija Meikäläinen YSAO	HETI	OPE	Aikuisopettaja Koulutusvastaava	31	kyllä	Kyllä	1,2,3
Matti Meikäläinen YSAO	Heti	OPE	Aikuisopettaja	25	ei		1 1
Mervi Maalainen Yrittäjä	Heti	TA	kasvinviljelijä	16	2012		1,2,3
Minna Maalainen Pro Agria	HETI	TT	Kasvinviljelyneuvoja	31	Kyllä	Kyllä	1

